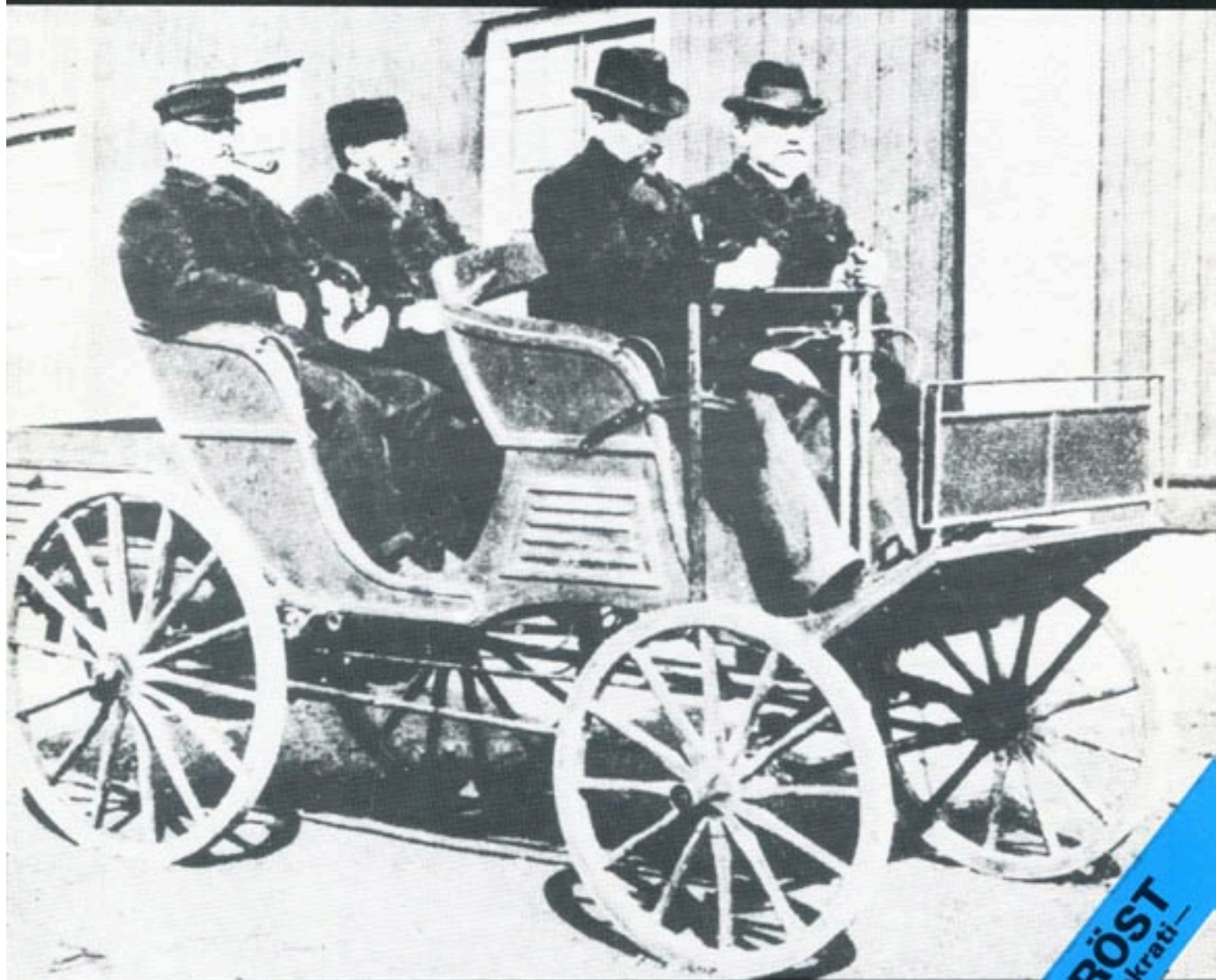

CONTRA

nr 7 1989 (nr 87 från starten) årgång 15 Pris 13:--

Macao – det andra Hongkong
Lögnarna mitt ibland oss...
Bilen och luften

FRIHETENS RÖST
— för västerländsk demokrati —

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges minst sex gånger årligen
ISSN 0347-6472

Copyright Stiftelsen Contra

Ehärtryck endast efter överenskommelse

Ansvarig utgivare

Anders Fjällström

Adress

Box 6082, 102 32 Stockholm

Tel 08-54 95 52 (även 08-751 56 26)

Frihetens röst (telefonsvarare) 08-52 48 99

Prenumeration

Minst 85, rekommenderat 100 kronor, per år. Inbetalas

på postgiro 85 95 89-4 eller bankgiro 261-2638.

Finland: Minst 55 mark per år.

Finländskt postgiro 1125 82-9.

Norge: Minst 85 norska kronor per år.

Norskt postgiro 1 99 82 77.

Danmark: Minst 95 danska kronor per år.

Danskt postgiro 1 69 06 98.

Medarbetare

Styrelseordförande: Göza Molnár

Expedition & Layout: Anders Fjällström

Redaktion: Christer Arkelors, Anders Fjällström, Carl G.

Holm och Benny Rung

Övriga medarbetare: Tommy Hansson, Bertil Häggman,

Dietmar Kröhnert, Bertil Lindblom, Alf Norbäck, Arne

Sundström, Roger Söderqvist, Heidi Torbergson samt

Peter Hartvig, Köpenhamn, Allan C. Brownfeld,

Washington och Rune Westin, Sydney.

Annörer

Johannes Dirfeldt 0510-520 00

Länskontakter

Bohuslän: Karl Gustaf Kleen 0523-315 10

Gotland: Alf Norbäck 0498-102 06

Gävleborg: Grethe Blomgren 026-27 31 23

Göteborg: Magnus Ekolund 031-84 70 21

Hälsingland: Jörn Alwerud, Vessingebro 0346-620 46

Jämtland: Lennart Sundstedt 0642-100 49

Jönköping: David Stavenheim 036-18 68 62

Kalmar: Lennart Flink 0480-280 26

Kopparberg: Allan Lennartsson 0226-108 16

Kristianstad: Ola Axelsson 0451-802 65

Kronoberg: Bengt Sjöberg 0372-147 21

Malmöhus: Mats Gunnarsson 0418-229 43

Dr: Dietmar Kröhnert 040-97 33 51

Norbotten: Elisabeth Olsson 0870-340 85

Skaraborg: Frank Wurm 0500-335 44

Stockholm: Claes Henriksson 08-761 28 96

Södermanland: Tibor Somogyi 0152-152 62

Uppsala: Hermann Schulze 018-35 81 28

Värmland: Jan Collander 0570-660 86

Västerbotten: Se Norbotten

Västernorrland: Herbert Forsström 060-93022

Dr: Stanley Skoglund 060-56 89 65

Västmanland: Michael Berg 021-11 30 73

Älvsborg: Ewald Olsson 0531-112 65

Örebro: Karl-Edvard Hellkvist 0581-132 22

Östergötland: Carl G. Holm 013-16 16 46

Danmark: Lise-Lotte Hartvig 31 10 88 72

Norge: Arne Stytr 02-56 08 86

Nyland: Roger Wessman 915-14 97 06

Österbotten: Joakim Förars 961-21 14 04

Presslagd 1989-10-10

Vänersborgs Offset AB, Vänersborg 1989

CONTRA-NYTT

Den sjungande revolutionen

Vi kan denna erbjuda Ülo Ignats bok *Den sjungande revolutionen*. Utvecklingen i Estland har varit snabb sedan Gorbatsjov proklamerade sig förnyelsepolitik. Esterna nöjer sig dock inte med det Gorbatsjov har att erbjuda. De strävar efter marknadsekonomi och fullständig självständighet. I boken sammanfattas de grundläggande problemen: förryskningstrycket, förödelsen av miljön, och den utlandsmässiga ekonomin. Boken är på 143 sidor och priset är 115:–, plus porto 14:–.

Postmonopolet slår till – igen!

Från och med den 4 september gäller nya porton. Denna gång höjs de för Contra vanligaste portosatserna med i genomsnitt cirka 17 procent. Vi tvingas därför att höja portot i motsvarande grad.

Vi måste därför be Dig som beställer genom förskottsinsbetalning att i fortsättningen *lägga till 14:–* till ordersumman. Vid beställning mot postförskott lägger vi som vanligt till det verkliga portot. Vi tvingas också att höja gränsen för portofri leverans till en beställningssumma på minst 300:–.

Skriv i Contra!

En del av de artiklar som publiceras i Contra är skrivna av Contras läsare. Det är vi glada för. Vi vill passa på att uppmana fler Contraläsare, som har insikter i ämnen som kan intressera andra läsare, att skriva i Contra.

Men glöm inte att även sända med *bildmaterial*. Inte minst gäller detta intervjuer och reportage där skribenten själv varit på plats.

Hedersuppdrag för Dig i Blekinge och Västerbotten

Vår länskontakt i Blekinge har flyttat. Om Du är intresserad av det föga betungande hedersuppdraget som kontaktman/kontaktkvinnor i Blekinge, ber vi Dig att höra av Dig till Contras redaktion. Vi behöver också en ny länskontakt i Västerbotten.

Lögnarna mitt ibland oss...

Desinformation är en teknik som går ut på att genom att sprida falska eller förvrängda uppgifter gynna vissa syften, t ex vissa politiska mål. Sovjetunionen arbetar sedan lång tid med professionell desinformation. Det finns en särskild avdelning inom KGB som har ansvar för verksamheten.

Där fabriceras dokument om det behövs och där läggs upp planer på hur desinformationen skall spridas.

Det bästa som kan hända den avdelningen på KGB är när man i Väst sväljer det som planterats ut med hull och hår. Och framställer det som en gång var desinformation som resultatet av egen "undersökande" journalistik.

Och i Väst är man ibland inte så nogräknad när det gäller material som passar de egna förutfattade meningarna och kan användas för att tjäna de egna politiska syftena. Så kan t ex en frihetskämpe och f d koncen-

trationslägerfånge förvandlas till national-socialistisk kollaboratör och krigsförbrytare i en annars så sansad tidning som *Arbetet i Malmö*.

De mest talrika folkslagen i Europa är ryssar, tyskar, fransmän, engelsmän, italienare och ukrainare. Spanjorema kom-

mer först på sjunde plats. Ett av de sju folkslagen har bara under korta perioder haft sin egen stat, ukrainarna. Ukrainas gränser har inte skyddats av bergskedjor eller hav. Slätterna har varit öppna och det ryska grannfolket större, starkare och berett att sätta ukrainarna på plats. 1654 slöt ukrainarna allians med ryssarna – mot den polske kungen. Det innebar i praktiken Ukrainas undergång som självständig stat.

Några decennier senare, under Mazepa, samarbetade Ukraina med Sverige och Karl XII för att frigöra sig från den ryska kontrollen. Det gick lika illa för ukrainarna som för Karl XII. Men de ukrainska frihetssträvandena dog inte. I samband med den ryska revolutionen proklamerades en självständig ukrainsk stat, som erkändes av Lenin i december 1917. Men efter en tid ville Sovjetryssland åter underkuva Ukraina. Efter en militär operation 1920 försvann det självständiga Ukraina från kartan. Ukraina blev en sovjetrepublik.

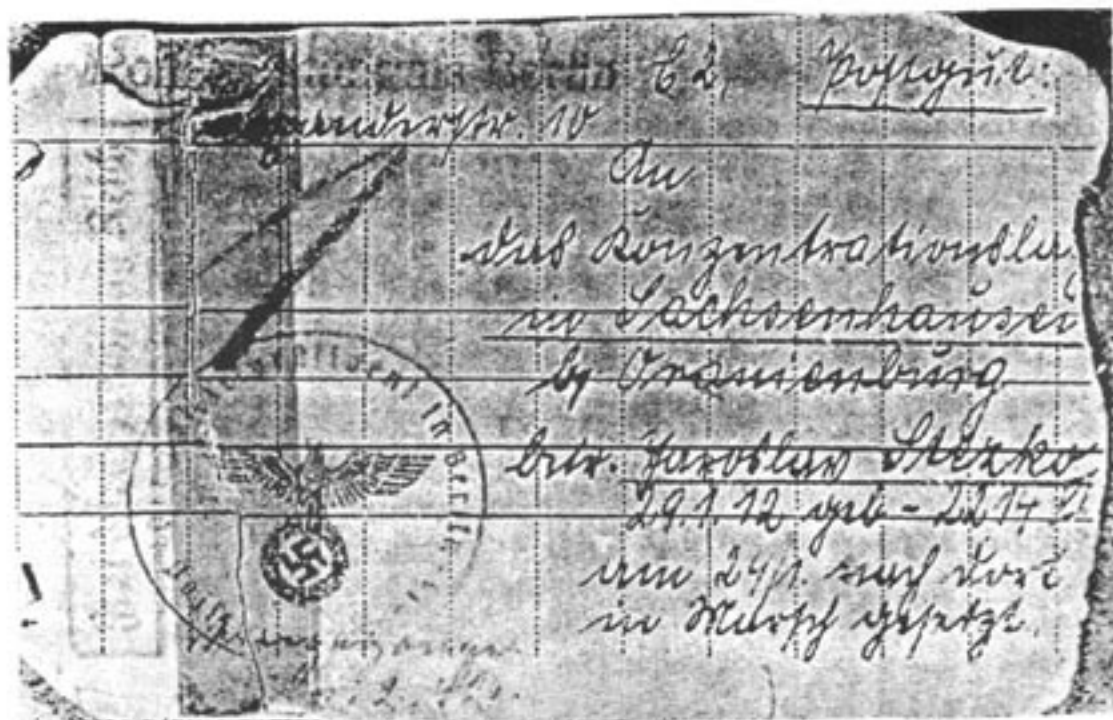
I anslutning till Andra världskriget dök en ny möjlighet upp för det ukrainska folket att vinna självständighet. När Tyskland krigade mot Ryssland fanns det en nation som fick ta stötarna, som låg mellan de två stridande parterna: Ukraina. Den 22 juni 1941 gick Tyskland till angrepp mot Sovjetunionen. Från vissa områden flydde de sovjetiska trupperna i panik. Utan att tyskarna marscherade efter.

Det ukrainska folket grep chansen och den 30 juni 1941 proklamerades i Lvov ett självständigt Ukraina. Den ukrainska nationalistiska organisationen OUN hade i december 1940 utformat ett program som innebar "tvåfrontskamp", dvs inte bara kamp mot Stalins Sovjet som då ockuperade Ukraina, utan också kamp mot Hitlers Tyskland, som förväntades gå till angrepp någon gång i framtiden. Hitler och Himmler

To The Honorable Jaroslav Stetko
With
Best wishes
George Bush

Jaroslav Stetko träffar George Bush.

Förflyttningsordern för Stetko från polishäktet Berlin C2 till koncentrationslägret i Sachsenhausen.

ingrep för att få ukrainarna att ta tillbaka proklamationen från den 30 juni, men de vägrade. Det var först i september som tyskarna lade under sig Ukraina. De ukrainska frihetsledarna greps och placerades i koncentrationsläger.

De ukrainska frihetskämparna

Till president för den ukrainska republiken valdes i början av juli 1941 Stepan Bandera. Han blev en välkänd frihetshjälte. 1942 grundades Ukrainska Upprörsarmén (UPA) som kämpade mot tyskarna (och senare även mot ryssarna). Det blev snabbt belagt med dödsstraff i det av Tyskland ockuperade Ukraina att vara medlem i UPA. Efter Andra världskrigets slut fortsatte gerillatrupper ända fram till 1947 att kämpa för ett fritt Ukraina. Miljontals – just det, miljontals – ukrainare placerades i Stalins koncentrationsläger. Stepan Bandera bosatte sig efter det fria Ukrainas undergång i München.

Den 15 oktober 1959 mördade KGB-agenten Bogdan

Stasjinskij Stepan Bandera. För mordet belönades Stasjinskij med Röda Fanans orden. KGB-chefen Alexander Sjeljepin meddelade honom utmärkelsen vid ett personligt sammanträffande. Stasjinskij flydde senare till Väst och bekände vad han gjort. 1962 dömdes han för mordet av västtysk domstol.

Sedan Stepan Bandera mördats övertog den man som en gång varit hans premiärminister, Jaroslav Stetsko, posten som ledare för den ukrainska frihetsrörelsen i Väst. Jaroslav Stetsko hade engagerat sig för ett fritt Ukraina redan på 1930-talet. Han var då verksam i den av Polen kontrollerade delen av Ukraina och dömdes till fyra års fängelse vid en rättegång 1936. Stetsko tillhörde dem som internerades av tyskarna sedan de lagt under sig Ukraina. Bandera och Stetsko tillbringade tiden fram till 1944 bl a i koncentrationslägret Sachsenhausen.

Desinformationskampanjen

I novembernumret 1983 av den sovjetiska propagandatidskrift-

en Novaja Vremja fanns det en artikel av "Victor Tsoppi". Novaja Vremja är känd som täckmantel åt KGB-agenter i Väst, bl a Stanislav Levjtjenko, vars fall beskrivs utförligt i John Barrons bok "KGB idag", utgiven på Contra förlag. Artikeln handlade om Jaroslav Stetsko och fortsatte i decembernumret.

I Tsoppis artikel fanns dimnutiva faksmil av pronazistiska uttalanden från kriget, som påstods vara skrivna av Jaroslav Stetsko. Tsoppi lade också fram andra "dokument" som skulle

belägga hur organisationen OUN, Stepan Bandera och Jaroslav Stetsko gått nazisternas ärenden under kriget och to m gjort sig skyldiga till krigsförbrytelser. Dokumenten skulle finnas tillgängliga i Sovjet-Ukraina. De dokument som var kända i Väst om OUN var mycket kritiska mot "Banderaligan". Det var dokument som belyste den nationalsocialistiska tyska underrättelsetjänstens kamp mot OUN och UPA...

Det var veterligen första gången som beskyllningar om att frihetskämparna skulle vara nationalsocialistiska medbrottslingar dök upp. Bandera och Stetsko hade under efterkrigstiden varit verksamma i Västtyskland, som under ledare som Konrad Adenauer och Willy Brandt tagit itu med alla gamla tyska förbrytelser. Det två ukrainska frihetskämparna hade också varit verksamma i en rad internationella organisationer och byggt upp goda kontakter med ledande politiker i bl a USA och Storbritannien. När Stetsko avled slände bl a Nancy och Ronald Reagan kondoleanser till änkan Slava.

Randiga skäl

Varför det plötsliga angreppet på den respekterade och åldriga exilledaren? Anledningen kan man läsa mellan raderna. Det

Stetko tillsammans med Jeane Kirkpatrick, USAs FN-ambassadör

framgår att Stetsko träffat ledare för den afghanska frihetskampen och med dessa diskuterat både ideologi och militära operationsformer. Det ukrainska motståndet mot Sovjet-makten under senare delen av 1940-talet var obestridligen det allvarligaste interna hot som någonsin förekommit mot Sovjetunionen (borträknat inbördeskriget efter 1917 års revolution). Det var ett direkt sovjetiskt intresse att förtala ukrainarna, så att de inte skulle kunna överföra sina erfarenheter till Afghanistan.

Nya angrepp mot Stetsko dök upp i novembernumret 1986. Och det var början på en internationell kampanj. Under 1987 och 1988 dök det upp liknande artiklar runt om i världen.

I Sverige var det Arbetet-journalisterna Håkan Hermansson och Lars Wenander som tacksamt förmedlade den sovjetiska desinformationen. Det skedde i en lång artikelserie som påstods handla om mordet på Olof Palme. Socialdemokraternas ambitioner att slå politiskt mynt av mordet på Olof Palme, genom att med det som förevändning förtala allehanda politiska motståndare (Carl Bildt, Andres Küng, Contra och Europeiska Arbetarepartiet hörde till den blandade skara som utsattes för Hermanssons och Wenanders hopkok), kunde här kombineras med sovjetiska intressen att förtala en motståndare mot de sovjetiska intressena.

Misstänkliggöranden

Det socialdemokratiska partiets målsättning med rappakaljan torde ha varit att genom ett misstänkliggörande av alla kritiska synpunkter på Palmes politik ytterligare begränsa den praktiska möjligheten att i Sverige bedriva politisk debatt. Den som ansåg att Palmes skattepolitik var orättfärdig, att hans

stöd till kommunistiskt förtryck i Vietnam och hans entusiastiska umgänge med blodsbeduade diktatorer som Fidel Castro var oanständigt och en vanära för Sverige i internationella sammanhang, skulle göras indirekt medskyldig till mordet på honom. Demokratisk kritik var att uppmuntra till mord, så tycktes det underförstådda budskapet vara i Arbetets reportageserie.

Reportageserien presenterades av Arbetet som "undersökande journalistik", men de två reportrarnas undersökningar gick uppenbarligen till så att de letade fram diverse källor (t ex sådana som i sin tur hämtat material ur Novaja Vremja) och valde att förmedla det som passade in i de egna politiska syftena. Det blev t ex inget reportage om nersupna, nerknarkade, dräpömda socialdemokrater i 40-årsåldern...

Hur "undersökningarna" om Contra gick till är också belysande. Contra, som var någorlunda framträdande när det gällde kritik av Olof Palme och hans politik, måste på något sätt angripas. Contra är okänt för de flesta och är därför lätt att misstänkliggöra. Rätt många har dock en vag uppfattning att Contra är en höger rörelse. Som en följd av gediget grundarbete under många decennier har svenska folket bibringats missuppfattningen att nationalsocialism är något långt till höger.

Se här, utgångspunkten för ett enkelt knep. Fabricera ett dokument där det står att Contra samarbetar med nationalsocialister. Skapa en " trovärdig avsändare" och ge sken av att dokumentet innehåller exakta uppgifter som Contra vill hemlighålla. Vips, "Moderata ungdomsdistriktet i Skåne" avslöjar i ett internt hemligt PM att Contra haft hemliga överläggningar med Sveriges Nationella Förbund i Malmö om inrättande av en lokalavdelning av Contra...

I tidningsartiklar och i boken 'Uppdrag Olof Palme' spred Lars Wenander (tv) och Håkan Hermansson förfälskade uppgifter om bl a Contra. Tidningsartikeln ovan fölls av Pressens opinionsnämnd för sitt bildmontage.

De "undersökande" journalisterna hittar dokumentet i en bok, som ingått i en tidigare socialdemokratisk valkampanj. Som desinformationsverk är det dock mycket klumpigt gjort. Moderata ungdomsförbundet har inget Skånedistrikt (utan två, ett i Malmöhus och ett i Kristianstad län), SSU har däremot ett samlat Skånedistrikt...

Dokumentet uppges vara skrivet 1979, men innehåller uppgifter om ett företag som registrerades 1982 osv. Men viktigast, påståendena i PMn är ju rena fantasier. Ingen i Contra skulle ens drömma om att ha

något som helst med Sveriges Nationella Förbund att göra. Det är ju en självklarhet för alla som läst ett enda nummer av Contra. Över åtta miljoner svenskar har aldrig haft ett Contra-nummer i sin hand...

Men Håkan Hermansson har det. Och han bekräftar i ett telefonsamtal med mig att han vet att uppgifterna om PMn är felaktiga. Arbetets ansvarige utgivare vet det också.

Men verkligheten får ju inte störa en "undersökande" journalists korståg mot sina fiender. Allt i hop publiceras ändå den 29 november 1987. □

Macao

- det andra Hongkong

Av Anders Fjällström

Det har redan skrivits spaltmeter och gjorts en rad TV-reportage om överlämnandet av Hongkong från Storbritannien till Kommunistkina vid årsskiftet 1997.

Den osäkerhet och den tragedi som det innebär att närmare sex miljoner människor – fler än det bor i Danmark eller Norge – överlämnas i händerna på en regim som helt nyligen begick massaker på sina egna studenter, har engagerat människor.

Inte minst har människor upprörts i Storbritannien, där röster höjts om att återlämningsavtalet borde rivas upp.

Betydligt mindre har talats om den portugisiska kolonin Macao, som delar Hongkongs öde: den 20 december 1999 kommer Macao att överlämnas till regimen i Peking.

Hongkong och Macao är kvarvarande rester av den europeiska kolonialismen i Kina. Under 1800-talet behärskade europeiska stater ett pärlband av enklaver längs Kinas kust. Det portugisiska inflytandet härrör från 1550-talet – under mitten av Mingdynastin – då portugisiska handelsfartyg seglade in i Macao, som då hette Haochingo.

Under förevändningen att lasten behövde torka, satte de upp varudepoter i Macaos hamn. År 1557 gav den lokala regeringen dem tillstånd att stanna kvar, under förutsättning att de betalade hyra. Portugiserna valde dock att uppträda som om Macao tillhörde dem själva. De utvecklade en

internationell handel med Macao som hemmahamn.

År 1849, efter *Opiumkriget* mellan Kina och Storbritannien som Kina förlorat på ett högst förödmjukande sätt och som bl a ledde till Storbritanniens ockupation av Hongkong, drev portugiserna bort den kinesiska förvaltningen. Därefter trädde de själva i dess ställe. Genom ett föredrag 1887 tilltvang sig Portugal suveräniteten över området.

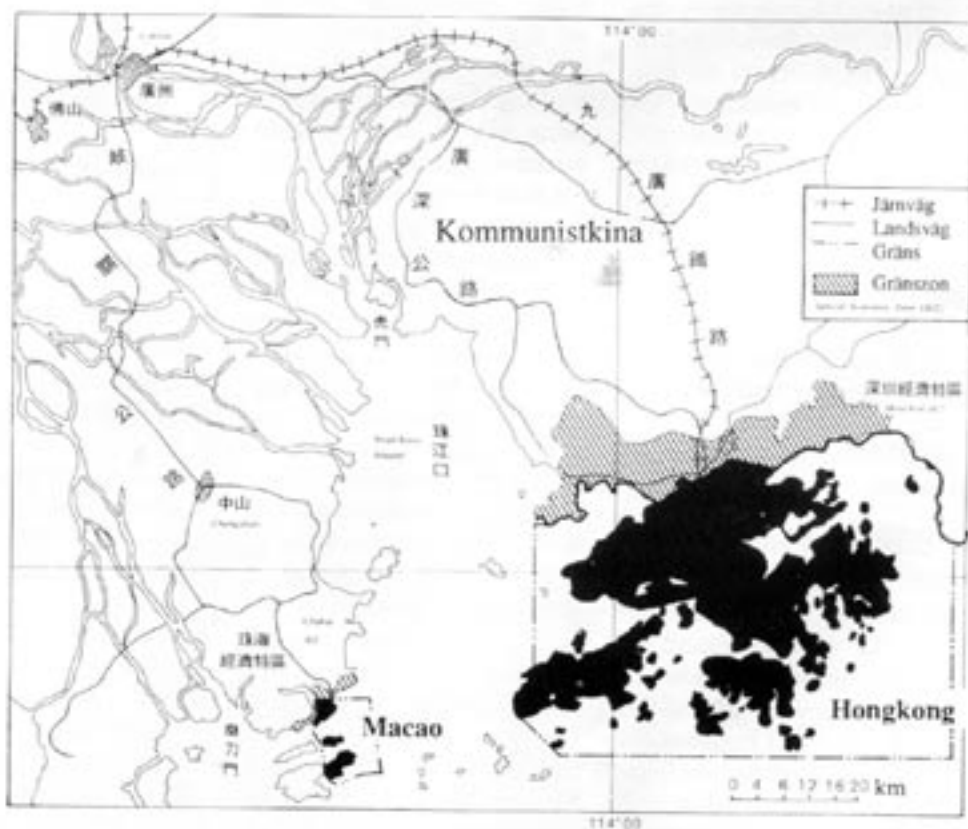
Sydostasiens Las Vegas

Macao ligger invid *Pärlflodens* utlopp, i den kinesiska provinsen Kwangtung. På andra sidan bukten ligger de öar som bildar

Hongkong, den närmaste ön endast ett par mil bort.

Macaos totala yta är bara 15,5 kvadratkilometer, ungefär som de centrala delarna av Stockholm, att jämföra med Hongkongs 1066 kvadratkilometer. Macaos befolkning på 426 000 personer (1986), en sjundedel av Hongkongs befolkningsmängd, består till 95 procent av kineser. Övriga härstammar antingen från Portugal eller har både kinesiskt och portugisiskt blod.

Macao saknar Hongkongs karaktär av industriellt och finansiellt centrum. Portugiserna har inte brytt sig om att utveckla området. Rättsväsende, utbildningsväsende, sjukvård och övrig social service är

därför dåligt utvecklade.

Hela 80 procent av Macaos exportinkomster härrör från tillverkningsindustri inom textil och konfektion, ett område som

Befolkningen vill hellre regeras av en utländsk makt än av Deng Xiaoping i det kinesiska "fosterlandet".

dock drabbats av västliga importkvoter. Viss tillverkning av leksaker och elektronik förekommer också.

Macaos övriga inkomster kommer från casinon, nöjesetablissemang och sexklubbar. Macao har här blivit sydostasiens motsvarighet till Monaco eller Las Vegas, låt vara i en kanke inte fullt så exklusiv förpackning. Varje helg gör tusentals Hongkong-kineser den knappa timmen långa båtresa till rouletthjulen och tärningsborden i Macao.

Inkomsten per capita är bara omkring 20 000 kronor om året. Skillnaden mellan fattiga och rika är därtill mycket stor: förutom ett fåtal verkligt förmögna lever den absoluta majoriteten av befolkningen under dåliga förhållanden.

Självbestämmande

Efter det att Peking upptagit diplomatiska förbindelser med Portugal 1979, uppnåddes en överenskommelse, där Lissabon erkände Macao som kinesiskt territorium. Den 13 april 1987 undertecknades det avtal som gick ut på att Macao skulle återgå

under kinesisk suveränitet.

Avtalet är snarlikt det avtal om Hongkong som tre år tidigare träffats med Storbritannien. Under mottot "en nation med två system" – en devis som Kina ursprungligen myntade angående Taiwan – ska Macao under en övergångsperiod på 50 år behålla ett marknadsinriktat ekonomiskt system. Under namnet *Macao Kina* ska Macao även i fortsättningen kunna bedriva handel och sluta ekonomiska avtal med Portugal eller andra länder.

Macao ska, enligt avtalet, åtnjuta en hög grad av självbestämmande, med egen administration, egen lagstiftning, och ett självständigt rättsväsende. Därtill ska innevånarna tillförsäkras yttrandefrihet, organisationsfrihet, religionsfrihet och rätten att fritt resa och lämna landet, med flera medborgerliga fri- och rättigheter. Det är dock centralregeringen som ska ha sista ordet vid utnämmandet av högre ämbetsmän.

Avtalet stipulerar också bl a att centralregeringen i Peking inte ska införa beskattning i Macao.

Ett ekonomiskt vakuum

Själva övertagandet av Macao kommer knappast att innebära några problem för Kina. Någon internationell opinion likt den som gäller Hongkong lär man heller inte behöva brottas med – om nu härskarna Peking någonsin ägnat denna en tanke.

Däremot innebär själva *administrerandet* av Macao att kineserna får en rad problem på halsen. Macao kommer vid övertagandet att ha blivit ett "proletariserat" samhälle, utan vare sig kapital eller fackfolk.

Portugal har agerat betydligt anständigare än Storbritannien, som ju "förberedde" återlämnandet av Hongkong med att ta ifrån Hongkongs innevånare deras brittiska medborgarskap. Omkring 87 000 av Macaos innevånare är medborgare både i Kina och Portugal. De bär portugisiskt pass, ett dokument som kineserna valt att kalla "resedokument". Dessa pass kommer att vara giltiga även efter den 20 december

1999, men efter detta datum kommer inga nya att utfärdas.

Flertalet av dessa människor, de flesta tillhörande över- och mellanskiktet i samhället, kommer helt säkert att fly Macao långt före 1999, och därigenom lämna ett politiskt, ekonomiskt och kulturellt vakuum efter sig. Samma förhållande gäller Macaos minoritet av förmögna, som självfallet kommer att försvinna och därvid ta med sig kapital och kunnande.

Toppskiktet i Macaos administration har alltid bestått av portugiser. Macao styrs liksom Hongkong av en guvernör, som i Macaos fall är utnämnd av Portugals president. I realiteten innehas dock makten av den lagstiftande församlingen som består av sju medlemmar.

Tolv av dem är valda, de övriga utnämnda av guvernören. Att på några år ersätta denna kader av portugisiska administratörer med kineser, som hittills endast innehaft lägre tjänster, blir mycket svårt.

Fler frågor finns: Macaos regering har sedan länge litat till de skatterinkomster de fått in från olika kategorier av spel, från nöjesetablissemang och sexklubbar. Det är mindre troligt att kineserna kommer att tolerera denna "kapitalistiska dekadens" och "andliga förorening".

Det kommer att innebära att anställda vid casinon och nöjesetablissemang kommer att hamna i kategorin "människor som väntar på arbetsplacering", den kinesiska motsvarigheten till vår svenska eufemism "friställd", och därigenom bidra till ökad social instabilitet.

Ironi

Det tillhör historiens ironi att de områden som en gång erövrades från de kinesiska Ming- och Chingdynastierna nu återlämnas till en kommunistregim, som med rätta kan betraktas som ockupant av hela det kinesiska fastlandet.

Detta förhållande avspeglar sig också i reaktionen hos befolkningen i de områden som ska överlämnas. De vill hellre regeras av en utländsk makt, än att få härskarna i det kinesiska "fosterlandet" till herrar.

Massakern på Himmelska fridens torg, som avslöjade verkligheten bakom kinesiska liberala masker, har knappast gjort dem lugnare. Även med den kinesiska regimens allra bästa vilja skulle det bli mycket svårt upprätthålla tanken "en nation, två system". Få är övertygade om att någon sådan god vilja ens existerar. □

Bland inflytelseagenter och andra medlöpare

I januari 1984 arresterades Arne Treholt som spion för Sovjetunionen. Treholt, en nära medarbetare till den norske ministern Jens Evensen, var en av de viktigaste sovjetiska inflytelseagenterna i västvärlden och hade ett ansenligt inflytande över Norges utrikespolitik. Särskilt engagerade sig Treholt för det gamla sovjetiska kravet på en kärnvapenfri zon i Norden. Han överlämnade också hemliga handlingar till ryssarna.

En av Treholts nära skandinaviska vänner var Pierre Schori, numera kabinettssekreterare i Utrikesdepartementet (UD) och den pådrivande kraften bakom Sveriges utrikespolitik.

Arne Treholts värvades som agent av ryssarna redan i slutet av 1960-talet. I likhet med Schori var han ett barn av 60-talsvänstern som drömde om en socialistisk samhällsomvandling och solidaritet med Tredje världen. Treholts kontaktman var tredje-sekreteraren vid den sovjetiska ambassaden i Oslo, Jevgenij Beljajev.

1980 stödde den norske socialdemokratiska regeringsministern Jens Evensen tanken på en nordisk kärnvapenfri zon. Evensens uttalade stöd för denna gamla sovjetiska hjärtefråga väckte stor uppmärksamhet i omvärlden. De norska socialdemokraterna kom efter Evensens utspel alltmer att engagera sig för den kärnvapenfria zonen i Norden och fick med sig

även de svenska och danska broderpartierna.

Kärnvapenfri zon

Redan 1956 hade Sovjet i FN tagit upp frågan om en europeisk kärnvapenfri zon, och regeringschefen Nikita Khrushjov talade 1959 om Östersjön som ett "Fredens hav". Finlands president Urho Kekkonen var först av nordiska statsmän att lägga

Treholt tillfogade sitt land ofattbar skada, fram ett förslag om en kärnvapenfri zon i Norden. Idén har därefter i hög grad hållits levande, främst bland de socialdemokratiska partierna i Norden.

Det råder allmän enighet om att en av grunderna för att hylla tanken om nämnda zon, är att den västliga försvarsalliansen NATO därvidlag skulle få det betydligt besvärligare att upprätthålla ett trovärdigt försvar i norra Europa. Även om den kärnvapenfria zonen i Norden förblir en teori så bidrar blotta debatten därom till svårigheter för NATO-sidan att vidtaga nödvändiga försvarsåtgärder på NATOs norra flank.

Zonfrågan tycks idag ha ett egenvärde som inte ens rubbas av vetskapen att det är sovjetagenten Arne Treholt som bär ett betydande ansvar för att tanken ännu hålls levande i nordisk politik. Så kort kan det

politiska minnet vara.

Är det en Pierre Schori...

Arne Treholt är tveklöst den viktigaste spion som avslöjats i Norge efter kriget. Han har tillfogat sitt land ofattbar skada, både som inflytandeagent och genom att sälja hemligheter till fienden. Men vissa kretsar i vårt land tycks ha svårt att inse detta.

Vänsterintellektuella har haft påtagligt besvärligt att inse allvaret i det treholtska förräderiet. Per-Olof Enquist skriver exempelvis i Expressen den 6 januari 1986 i raljerande ton om Treholt-rättegången. Treholt var, menade Enquist, att jämföra med "En av dessa många radikala socialdemokrater, visst har jag träffat många av dem: medlemmar av Socialistinternationalen, besatta av tanken på avspänning och fred, barn av sextioalet men tillbaka i socialdemokratien, beresta, otåliga, vem är det han påminner om? Är det en Pierre Schori... Var det den självmedvetenheten, och tilltron till det rätta, som fick Arne Treholt att tro att han kunde förklara sig ut ur situationen..."

Vad Enquist säger är att det förekommer en gräzon mellan den demokratiska socialdemokratien och den odemokratiska kommunismen. Gränserna mellan vad som är demokratiskt tillåtet och otillåtet har kommit att suddas ut, en utveckling som inleddes under det revolutionsförhållande 1960-talet. Såväl Treholt som Schori är i hög grad produkter av detta årtionde.

En kollega till Enquist bland de vänsterintellektuella är Peter Curman, som under sin tid som kulturchef på Aftonbladet skrev den 26 januari 1984: "Men det värsta med fallet Treholt är ändå inte den skada som han eventuellt kan tänkas tillfoga det norska Arbeiderpartiet - att han där kommit att spela en mindre framträdande roll under de senaste åren har

redan vice ordföranden Einar Førde intygat – utan det misstänkliggörande av den internationella solidaritetsrörelsen som avslöjandet kan föra med sig.”

Begrunda detta. En av västerlandets märkligaste spionhärvar har just avslöjats, och det enda kulturchefen på en av våra största tidningar förmår göra är att spekulera i huruvida förråderiet kan komma att skada Norges socialdemokrater eller vad som svävande kallas ”den internationella solidaritetsrörelsen”...

Med vapenmakt

Arne Treholt visade som politiker upp en konsekvent vänsterradikal linje. Han hade fått medalj av den grekiske premiärministern Andreas Papandreou för sina insatser mot den grekiska militärjuntan. Han hävdade att den sovjetiska inmarschen i Tjeckoslovakien 1968 var en ”defensiv åtgärd”. Och han stödde kravet på en kärnvapenfri zon i Norden. Exemplet Treholt

visar att den vänster han och andra representerar är tacksamt fiskevatten för KGB och andra östorgan.

Det var Per-Olof Enquist som jämförde Arne Treholt med dennes vän och kollega Pierre Schori. Det ger oss anledningar att granska den senares verksamhet inom den svenska socialdemokratin och på det internationella fältet.

Schori tillägnades ett kapitel i boken *Klassens ljus* (Norstedts 1987) av Hans O Sjöström, som kritiserar socialdemokratin från vänster. Sjöström kallar Schori för ”Gubben i lådan” och börjar sin karakteristik så: ”Pierre Schori började plötsligt på socialdemokratiska partistyrelsen 1966 efter en längre tids vistelse i Latinamerika. Han var tidigare okänd inom socialdemokratin”. (Sidan 223).

Enligt Sjöström var det främst två saker som utmärkte Schoris artiklar i de socialdemokratiska tidskrifterna *Tiden* och *Frihet* (Schori skrev uteslutande om

internationella frågor med betoning på Latinamerika). Det ena var ”en plädering för de undertryckta folkens rätt att befria sig med vapenmakt och en maning till svenska och europeiska socialdemokrater att ha förståelse för att den politiska processen i Tredje världens länder och framförallt Latinamerika inte kunde ha samma lugna förlopp som Europa”. (Sidan 223).

Det andra var, hävdar Sjöström, att Schori hade svårt att uttrycka sig på korrekt svenska. ”Sällan har en så produktiv skribent med så dåligt språköra och så dåliga kunskaper om svensk syntax skådats.” (Sidan 224).

Palme och Schori hos Castro

Pierre Schori var inte ensam om att uttrycka förståelse för revolutionära strävanden i Tredje världen vid denna tid. Under senare hälften av 1960-talet började en sådan förståelse bli allt tydligare inom socialdemokratin. Men, framhåller Hans O Sjöström, ”Pierre Schori spelade en viktig roll i den omorientering i den socialdemokratiska utrikespolitiken som inträffade någon gång under vietnamkriget”. (Sidan 225).

Den pådrivande kraften när det gäller denna omorientering synes ha varit Olof Palme, som den 30 juli 1965 i ett uppmärksammat tal i Gävle riktat kritik mot USAs krigföring i Vietnam och uttryckt viss förståelse för, som han sade ”Vietcong”. Palme var då tillförordnad utrikesminister. Den 20 februari 1968 gick statsrådet Palme armkrok med Nordvietnams Moskva-ambassadör Nguyen Tho Chyan under en USA-fientlig demonstration i Stockholm, ett tilltag som fick Förenta Staternas regering under Lyndon B Jonson att hemkalla sin Stockholms-ambassadör William Heath.

Palme hade vidare brutit med socialdemokraternas gamla proisraeliska linje och stämplat Israel som angripare i Sexdagarskriget 1967. Bertil Östergren kallar i sin bok *Vem är Olof Palme* (Timbro 1984) Palme för ”revolutionsromantiker” och hävdar att Palme ”genom att försvara frånstötande drag i kommunism och diktatur legitimerar dessa regimer och därigenom försvårar en utvecklingsprocess i demokratisk riktning.” (Sidan 296).

Palme var redan under tidigt 1950-tal kritisk mot västlänternas inflytande i Tredje världen, en inställning som mog-

Olof Palme hanterar ett kubanskt gevär sommaren 1975, då han mottogs som en kär vän av Kubas diktator Fidel Castro. I bakgrunden till vänster skymtar Pierre Schori.

nade under hans stora resa till Asien 1953. Då Palme besökte Fidel Castros Kuba 1975 hyllades han av Castro som "en kär och högt aktad vän", och Palme kvitterade artigheten genom att berömma den kubanska revolutionen, som inte minst ledde till att ett stort antal socialdemokrater spärrades in i politiska fångelser eller avrättades.

Stark reaktion.

Pierre Schori var med i Palmes följe på Kuba och syns på ett foto som föreställer Palme hållande i ett gevär med kikarsikte. Som Latinamerika-expert bör han ha spelat en viktig roll vid den svenska statsministerns besök på Kuba.

Schori har även uttalat sig i andra frågor. Den 4 april 1986 höll han en pressgenomgång på UD och kom då med en stark kritik av USAs politik i Angola och Nicaragua. Kabinettssekreteraren citerades i pressen ha sagt att USAs "klienter" UNITA och Contras "ägnar sig åt terrorism och är till största delen terrorister". Detta uttalande fick den amerikanske ambassadören Gregory Newell att begära ett samtal med utrikesminister Sten Andersson, medan ministern vid Washingtons ambassad i Stockholm Sherrod McCall riktade direkt kritik mot Schori.

Också UNITAs representant i Stockholm protesterade häftigt mot Schoris

karaktäristik av den angolanska befrielseströrelsen, liksom riksdagsman Birger Hagård (m) som stödjer UNITA.

Sannolikt har den starka reaktionen stämt till eftertanke, ty därefter har man kunnat märka en något lägre profil vad gäller kabinettssekreterarens uttalanden. Han har dock fortsatt engagera sig till förmån för extremistströrelser i Tredje världen av typ PLO, Sandinisterna och MPLA.

Attitydskapande verksamhet

Min beskrivning av Pierre Schori och parallellerna till den norske spionen Treholt, så långt, gör inte nödvändigtvis den förre till en "svensk Treholt". Det är dock ingen hemlighet att sådana teorier faktiskt sägs ha förekommit inom den svenska säkerhetstjänsten, vilket visas av SÄPOs uppgifter om Schoris kontakter med Joyce Blau. Blau har i sin tur haft kontakter med terroristanknutna agenter såsom Henri Curiel, varifrån spåren leder till den ökände terroristen Carlos (Contra 3/89).

Teorierna om Schori som sovjetisk agent kan i så fall sättas i samband med SÄPOs misstankar om att det sedan länge funnits en "mullvad" inom svenska regeringskretsar. Efter avslöjandet av Stig Wennerström som sovjetspion 1963 föll misstankarna, enligt uppgifter i pressen våren 1989, på Sverker Åström. Han var

Schoris företrädare på posten som kabinettssekreterare i UD. Både Åström och Schori har naturligtvis med enfaset tillbakaviserat alla sådana misstankar.

Det är kanhända osannolikt att vare sig Åström eller Schori skulle ha försett Moskva med hemliga handlingar.

Det finns emellertid en företeelse som säkerhetsexperten Dragan Jovius i sin bok *Sovjethotet mot Norden* (1984) beskriver som "opinionspåverkan", ett inslag i Sovjets "fredliga krigföring" mot västvärlden. Inom ramen för denna aktivitet ingår att hålla sig med s k inflytandeagenter vilkas uppgift är att främja Sovjetunionens politik genom en opinions- och attitydskapande verksamhet.

Oavsett om denna attitydskapande verksamhet initerats av Sovjet eller bedrivits på rent ideologiska grunder, måste det onekligen sägas att den varit ytterst framgångsrik.

Sverige är, även efter Palmes död, ett starkt stödland för totalitära socialistiska rörelser och regimer i Tredje världens länder av typ Angola, Moçambique, Zimbabwe, Vietnam med flera.

Frågan är förstas, varför Sovjet skulle besvärta sig att värva inflytelseagenter, när man redan i Palme hade en inflytelserik politiker som hade stor förståelse för den socialistiska revolutionen i Tredje världen, och för kravet på en kärnvapenfri zon □

Annons

Styrelseuppdrag i företag

Erfaren affärsjurist ställer sig till förfogande i företag med framtidsutsikter.

Svar till: "Affärsjurist"

(Svar förmedlas genom Contra, Box 6082, 102 32 Stockholm. Telefon 08-54 95 52.

Radannonser

Contratidningar

Samtliga nummer Contra 1984-1989 (28st) säljes för 100:- plus frakt. Eller 5:- per lösnummer. Ingegärd Glans, Cedersborgsvägen 14, 602 13 NORRKÖPING.

Synthmusik

Är Du intresserad av att köpa synthskivor till låga priser? Beställ katalog: SYNTHAX MUSIC, Kapplandsvägen 19, 561 46 HUSKVARNA.

Uppenbarelseboken öppnas

Gratis förpliktelsefri brevkurs om Bibelns pärla. 16 faktarika succéhäften med genomgång av 2000 års politiskt-religiösa historia, avslöjande de anti-kristliga makternas ränker. Hoppets Röst, Vasagatan 12, 411 24 GBG. 031-11 11 99.

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har sammanställts av Carl G. Holm. Den innehåller sammanfattningar och kommentarer till händelser i världen. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är sammanfattningar av originalkällan, försävt inte annat markerats med citationstecken.

Politiker i botten

TV3 har låtit SIFO göra en opinionsundersökning om hur stort förtroende allmänheten känner för olika yrkesgrupper. I topp låg inte oväntat läkare med 70%. Poliserna klarade sig oväntat bra med 39%. Vidare kan noteras lärare 34%, präster 30% och företagsledare 16%. Efter dessa grupper kommer det verkliga botten-skiktet: journalister 5%, politiker 3%, bilförsäljare 1% och reklammän 1%.

Kärnkraftsextremister stoppar nyinvesteringar

Ökade energiskatter och energipriser i samband med den aviserade avvecklingen av kärnkraften får nu till följd att Avesta AB – ett av Sveriges största och mest framgångsrika specialstål företag – har beslutat att lägga ner projekteringen av ett nytt stort stålverk. Avesta förbrukade 1988 elenergi för 130 milj kr. Med nya energiskatter och miljöavgifter skulle den summan öka till inemot 400 milj kr. Då finns det ingen chans att konkurrera med stålverken på kontinenten menar Avestas VD Per Molin. Tills vidare kan man dock hålla de existerande anläggningarna igång. Men när efterfrågan ökar måste man finna andra lösningar. Det nya stålverket skulle ha tillverkat ämnen till företagets valsverk. Nu kommer sådana istället att importeras från Europa.

I Sundsvall finns det en grop där där Electroluxägda GA Metall (Gränges Aluminium) planerat att bygga ett nytt aluminiumsmältverk. En sådan anläggning finns redan i Sundsvall, men företaget behöver dubbla produktionen. Men det går inte att göra utan energi. Därför har GA Metall beslutat att istället satsa i en ny anläggning på Island, där energitillgången är säkrad.

Investeringarna på Island blir på 2,7 miljarder kronor och sker i samarbete med utländska företag. Den svenska anläggningen hade blivit något mindre och helsvensk till ägandet. Men 400 Sundsvallsbor hade fått jobb.

Inte långt från Sundsvall, i Ljungaverk, hade Stora planerat en ny kloratfabrik för 140 milj kronor. På grund av den osäkra energitillgången byggs nu anläggningen i Norge istället.

Regeringens energiplanering går ut på att industrin skall spara 25–50 procent av sin elförbrukning. Och industrin är duktig på att spara. Men den bygger också ut och inriktar sig på nya verksamheter. Tvärt emot miljö- och energidepartementets planering har de senaste fem åren inneburit en ökning av industrins elförbrukning med 35 procent. Förklaringen är att man avskaffat energiförbrukande processer med olja och kol och ersatt dem med energisnåla processer med el. Men det har skett på direkt uppmaning från regeringen som just önskat minska oljeberoendet.

Birgitta Dahl och andra kärnkraftsextremister ser till att Sverige blir efter på aluminium och kemikalier och stålimportör för första gången på många sekler!

Facket protesterar

Hederliga flyktingar vill självklart arbeta och göra rätt för sig i Sverige. Vi berättade för en tid sedan i Contra om flyktingarna från Ungern och Rumänien som ordnade en protestmarsch till Invandrarverket i Norrköping med plakat som sade att man inte ville leva på skattebetalarnas bekostnad, utan istället få arbetstillstånd så att man kunde göra rätt för sig.

På en flyktingförläggning i Alvesta i Småland har man försökt göra en insats för flyktingarna genom att kringgå Invandrarverkets strikta bestämmelser som förbjuder flyktingar att arbeta. Två tjänstemän på förläggningen har ordnat arbete åt flyktingarna på företag i trakten. Tyvärr har det inte varit möjligt att betala lön – det skulle Invandrarverket genast ha slagit ned på. Men när arbetstillståndet kommer har ju de här flyktingarna arbetet redan ordnat och behöver inte ligga samhället mer till last.

LO-sektionen har dock upptäckt vad som pågick, och där gick man genast till angrepp. De ansvariga tjänstemännen polisanmälades av LOs invandransvarige Ragne Beiming i Stockholm.

Enligt arbetsmarknadsdepartementet (Connie van der Capellen) är det strängt förbjudet för asylsökande att arbeta eller ens utföra praktiktjänst.

Och allt färre vill vara med...

Facket har allt svårare att få medlemmar. Det gäller särskilt i storstäderna. På två år

har LO i Stockholms län förlorat 8 000 medlemmar, trots att sysselsättningen (och därmed antalet tänkbara LO-medlemmar) ökat raskt. I Stockholm är bara 72% av arbetarna med i LO, som tidigare skrutit om 90% organisationsgrad. Det är framförallt i de nya snabbväxande företagen inom högteknologin som LO har svårt att rekrytera medlemmar. Men också i alla nya småföretag. Varför skall man vara med i facket när man kan snacka med chefen direkt, säger tillfrågade i en enkät i LO-Tidningen. Och när de som verkligen är med tillfrågas varför blir svaret ofta arbetslöshetskassan och de olika avtalsförsäkringarna (pension, gruppliv etc). När facket går ut och värvar medlemmar med dessa argument glömmer man att tala om att det är lag på att arbetslöshetskassorna skall ta in också dem som inte är med i facket. Och att det går alldeles utmärkt att teckna gruppliv och pensionsförsäkringsavtal även för företag som saknar fackligt ansluten personal.

Slut för mjölkförsäljningen

Nu har Livsmedelsverket satt definitivt stopp för Sven Petterssons försäljning av obehandlad mjölk till skolbespisningen i en närbelägen skola. Den opastöriserade mjölken skulle kunna vara hälsovadlig har livsmedelsverket slagit fast. Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten i Lund (där Sven Pettersson har sin gård) hade dels skrivit kontrakt med honom och dels gett honom dispens från reglerna, eftersom man tyckte att skolbarnen skulle få riktig mjölk. Så tyckte dock inte centralbyråkraterna vid Livsmedelsverket i Uppsala.

Hårdare (s)-kontroll

Nu skall även den naturvetenskapliga forskningen styras av socialdemokratiska politruker. Till ordförande i Naturvetenskapliga Forskningsrådet har utsetts den (s)-märkta generaldirektören i Kemikalieinspektionen, Kerstin Niblaeus. Tidigare har ordförandeposten innehaft av bl a en framstående industriman som Sten Gustafsson (styrelseordförande i Wallenberg-gruppens högteknologiska företag Incentive, Astra och Saab-Scania). Till ordinarie ledamot har utsetts Sven-Ove Hansson, som i tre val i rad gjort sig känd genom att skriva propagandapamfletter av värsta slag för det socialdemokratiska partiet. De pamfletterna har inte haft det minsta med naturvetenskap att göra, utan

har genom en kombination av rena lögnar och halvsanningar försökt komma åt socialdemokraternas motståndare. Bevare Sverige för en sådan naturvetenskap!

Statens dåliga affärer

Få tror att det är sant, men det går att beställa passfoton på alla svenskar direkt från Rikspolisstyrelsens register i Stockholm. Ett formligt eldorado för utländska spioner som vill lägga upp kartotek över officerare t ex. Tidningarna brukar också använda sig av denna möjlighet för att snabbt få fram bilder på kända och okända människor. Snåla medborgare beställer bilder på sig själva från passregistret istället för att ta dem från fotografen. Det blir nämligen billigare så.

Rikspolisstyrelsen har vänligheten att serva allmänheten genom att skicka ut sina kort per postförskott om så önskas. Den möjligheten utnyttjade Contra till detta nummer. Bilderna på Håkan Hermansson och Lars Wenander har vi beställt från polisen. De levererades snabbt! Bra skött. Vi ställer oss dock frågande till debiteringsprinciperna. Ett kort kostar 3:-. Föjaktligen kostade två kort 6:-. Sedan halvårsskiftet har Rikspolisstyrelsen (liksom andra statliga myndigheter) förlorat sin rätt att skicka tjänstebrev. Vi kunde därför avläsa att försändelsen till Contra kostade 32:- bara i postförskottsavgift. Men postförskottet var alltså på sammanlagt 6:- **Staden stoppar dagis**

Staten har lovat att erbjuda dagisplats åt alla förskolebarn till 1991. Hur det skall gå till att få fram personal har staten inte berättat. I Stockholm möts de som redan idag påstås ha plats på kommunalt dagis allt oftare av skyltar om att dagiset p g a personalbrist är stängt. Då gäller det att improvisera snabbt.

En del har tröttnat på improvisationerna och ordnat egna kooperativa dagis. Det har varit möjligt att göra med statsbidrag. Till kommunala dagis betalar stat och kommun cirka 70.000 kronor om året. Till kooperativa kanske 40.000 kronor. En bra affär alltså. Men "kooperativ" är ju i perestrojkans Sovjet en omskrivning för privat företagsamhet. Och Sveriges egna daghemsstalinister är ju inte sämre än att de kan genomskåda valörerna i ett ord.

När det gång efter annan inträffade att föräldrar som arbetade på samma arbetsplats började ansöka om stöd till kooperativa daghem började de sociala myn-

digheterna dra örnen åt sig. Det socialistiska daghemsmonopolet var hotat. Alltså införde socialisterna i Stockholm raskt regeln att stöd bara utgår till dagis som ligger i närheten av bostaden. Den som har långt till arbetet får alltså finna sig att dessutom bli förnekad möjligheten att ordna det bättre för sina barn under arbetstid. Vi vill inte ha företagsdagis i stan, förklarar dagis-stalinisten Karin Johnson, socialborgarråd i Stockholm.

Den fritänkande socialdemokraten, professorn och förre riksdagsmannen Bo Södersten har dock dristat sig till att gå till frontalangrepp mot dagis-systemet. Han har i själva LO-Tidningen uttalat sig mot de orimliga kostnaderna för kommunala dagis. 70.000 kronor per barn och år gör de totala kostnaderna orimliga. Men så är personaltäteten orimligt hög. Det går 2 till 2,5 barn per anställd. Dvs betydligt mindre än vad som var vanligt för en "vanlig mamma" (utan förskolläroareutbildning) för bara några decennier sedan. Bo Södersten menar att det är fullt möjligt att femdubbla antalet barn per anställd om verksamheten läggs upp rätt. Den femdubblingen kan dessutom ske med förbättrat pedagogiskt resultat. Ändra dagis till förskola är Bo Söderstens enkla recept (förskolan för sexåringar kostar en bråkdel av dagis för femåringar). Genom att hålla samman åldersgrupperna (femåringar för sig, treåringar för sig osv) blir det möjligt att med drastiskt minskade resurser förbättra det pedagogiska resultatet. Det är så enkelt som att ta färjan till kontinenten och se hur man gör där, säger den hädiske Bo Södersten i LO-Tidningen.

Sverige i botten

Nettolön för industriarbetare i OECD-länderna:

Schweiz	141.592
USA	140.077
Kanada	132.559
Japan	116.892
Storbritannien	105.310
Nederländerna	97.578
Västtyskland	97.356
Italien	96.582
Belgien	87.632
Norge	84.433
Frankrike	84.058
Danmark	81.920
Österrike	80.981
Sverige	74.886
Finland	69.358

UTLANDS-NYTT

Finfina grejor från Bofors!

Den indiska armén är utomordentligt nöjd med fälthaubitsarna från Bofors. De franska konkurrenterna till Bofors har framgångsrikt spritt ut påståendet att indiska armén skulle ha föredragit franska haubitsar, men att mutor avgjorde saken till Bofors' förmån.

Nu har de svenska haubitsarna provats i samband med stridigheter i somras med Pakistan i Himalaja-området. Det var vid Siachen-glaciären i Kashmir som Bofors-haubitsarna kom till användning. En lyrisk indisk löjtnant berättar för den brittiska tidskriften *The Economist* att haubitsarna framgångsrikt använts mot pakistanska mål på mycket långa avstånd och på andra

Bofors fälthaubits 77 har gjort bra ifrån sig i indiska armén. Hög precision och stor rörlighet i striderna med Pakistan lovpris av indiska officerare.

sidan bergstoppar. Granaterna träffade "på ett knappålshuvud". Och dessutom kunde granaterna avfyras och haubitsen flyttas till en ny ställning på mindre än de två minuter det tog den USA-tillverkade pakistanska pjäsidentifieringsradarn att lokalisera och rikta in de pakistanska artilleripjäserna. De pakistanska granaterna träffade därför regelmässigt den plats där det *så* en Bofors-pjäs, men där den inte fanns kvar längre.

Argentina på rätt spår

Argentina är ett av jordens rikaste länder. Med fattiga invånare. Naturtillgångarna i form av bördig jord är enorma. På 1930-talet var landet stadd i snabb tillväxt och levnadsstandarden gott och väl i nivå med Europa. Argentina tillhörde världens ekonomiskt ledande nationer. Så kom Andra världskriget och ekonomisk isolering. Och sedan kom peronismen. Den populistiska ideologi som definitivt förde Argentina till u-ländernas skara. Peronismen har ofta jämförts med fascismen. En karismatisk ledare för de breda folkmassorna till kamp mot de rika kapitalisterna. Genom löften om stora offentliga utgifter och socialistisk kontroll av näringslivet intalas medborgarna att de skall få det bättre. Men socialismen misslyckas i Argentina som på andra ställen. Landets ekonomi faller sönder. Militären griper in och ordnar upp det ekonomiska kaoset, men avskaffar samtidigt allt vad mänskliga rättigheter heter. Och för att rikta intresset bort från landets egna problem ger man sig i kast med utrikespolitiska äventyrligheter.

Efter dessa peronistiska och militära extravaganser valde landet i demokratiska val en president, Raul Alfonsin, som dock aldrig lyckades få ordning på det ekonomiska kaoset. I valen hösten 1989 (Argentinas höst inträffar när vi i Sverige har vår...) kom därför peronisterna tillbaka till makten. Den nye presidenten Carlos Menem byggde vidare på de peronistiska traditionerna och man kunde vänta sig det värsta. Men, efter valet har Menem visat att han inte tänker hålla fast vid sitt valprogram. Tack och lov, skulle man kanske tillägga.

Den presidentkandidat som fick flest röster i valet, efter Menem och Alfonsin, Alvaro Alsogaray, talar om ett underverk. (Alsogaray hörde för övrigt häromåret av sig till Contra för att uppslag till lämpliga politiska kontakter i Europa, han tycks ha förvaltat Contras råd på bästa sätt, genom att bli trea i presidentvalet). Plötsligt väljer Carlos Menem kända industrimän till regeringsledamöter. Och förklarar att de statliga jätteföretagen (med jätteförluster) skall säljas ut till privata intressenter.

Än har Argentina inte sett någon ordentlig ljusning på sina problem. Även om juli månads inflation på 200% minskade till blygsamma 7% i augusti (det är månadssiffror vi talar om, så det hinner fortfarande bli mer än 100% på ett år...) Men en del siffror pekar i alla fall i rätt riktning.

Perestrojka i bakvatten

Någon ordentlig fart på den sovjetiska ekonomin tycks inte perestrojka-politiken ge. I Estland har ransonerna skurits ned till en tvål och ett halvt kilo tvättmedel per person och fyra månader. Glödlampor, te och kaffe går knappast att få tag på.

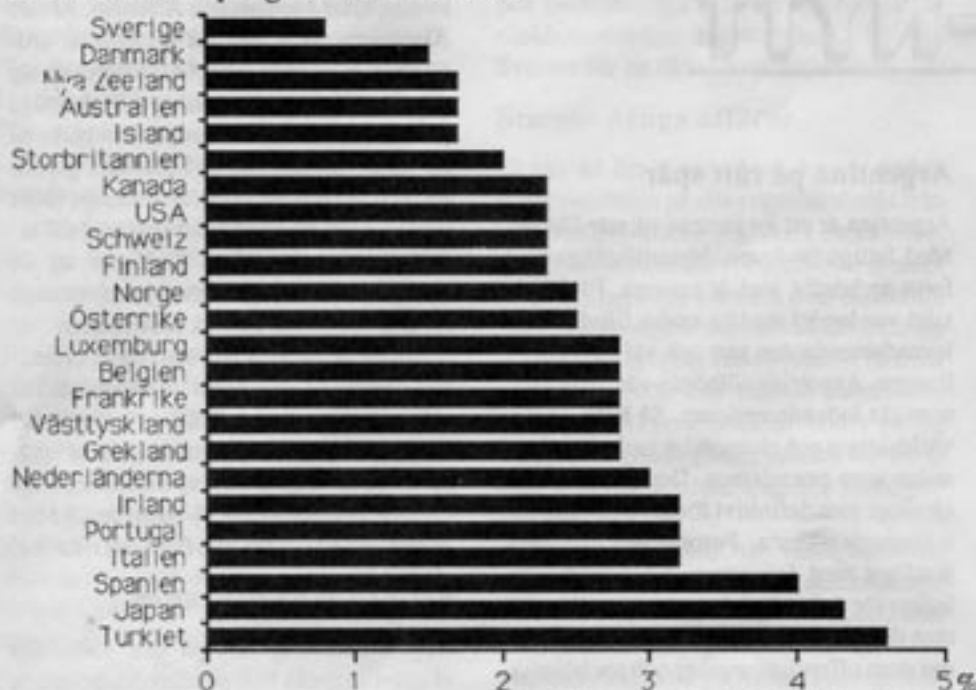
Varför misslyckas perestrojkan på det ekonomiska området? Det närmast till hands liggande svaret är att den sovjetiska staten har slagit ihjäl all entreprenöranda. Sådan finns ännu kvar i Ungern och Polen. Och skulle säkert också finnas i Tjeckoslovakien om den bara släpptes fri. Men i Sovjet har det ideologiska trycket varit så hårt att när man nu äntligen lossar på den ideologiska tvångströjan, så finns det inga som kan eller vill utnyttja de nya möjligheterna.

Men ibland fungerar det...

Michail Bocharov är en idealchef inom perestrojkans ram. Han är chef för Butovo, en fabrik som tillverkar byggnadsmateriel, straxt utanför Moskva. Butovo är numera självfinansierat. Tidigt 1988 erbjöd Bocharov sina 450 medarbetare att teckna aktier i företaget. Han lovade dem 6% i ränta, vilket var dubbelt upp mot vad de kunde få på banken. De flesta ställde upp. Bocharov använde pengarna för att modernisera anläggningarna. Försäljningen ökade från 38 till 50 miljoner kronor på ett år. Vinsten blev 9 miljoner. Men fabriken skulle trots framstegen knappast kunna konkurrera i Väst. Nivån på produktionen kan jämföras med Väst omkring 1920...

(Newsweek)

OECDs tillväxtprognos för BNP 1990

Ingen idé att köpa tax-free

Alla svenskar som reser utomlands passar på att köpa tax-free-varor på flygplatsen eller färjan. Även nykterister och icke-rökare brukar handla åt behövande goda vänner. I Danmark och Norge är också intresset för tax-free stort. Men i resten av Europa sjunker intresset markant. Av det enkla skälet att priserna är rimliga även ute på stan. I Bologna har dagstidningen *Il Resto del Carlino* till sina läsares fromma gjort en jämförelse mellan priserna i butikerna i Bologna och på olika tax-free-butiker. Slutsatsen är entydig. Handla inte på tax-free. De flesta varorna är dyrare där än i en vanlig butik. Undantag gäller cigaretter och parfym, där faktiskt även italienare kan spara en slant. Men vid inköp av sprit eller vin är det rena förlusten att handla på tax-free.

Brott och straff

Zhang Weiping, 25-årig student i Peking, ringde till Voice of America och rapporterade vad han sett på den Himmelska Fridens torg. Straff nio års fängelse. Ett lindrigt straff. Jämfört med den lärare som kastade färg på Mao Tse-tung-porträttet på torget. Han fick livstid.

Men reaktionen lurar...

Statens företrädare har dock inte alltid ett lätt jobb i Kina. Sedan 1985 har 13 skat-

teindrivare mördats, 27 invalidiserats och 786 skadats allvarligt. Folkets Dagblad har berättat om hur ilska bönder i Jiangzi-provinsen låste in skatteindrivarna i svinstian.

(Freedom Network News, Washington)

Kapitalism biter mot apartheid

Apartheid överlever enbart på grund av statliga regleringar. Om marknaden släpptes fri skulle apartheid vara avskaffad i morgon. Ett praktiskt exempel kan hämtas från den sydafrikanska staden Boksburg,

där det konservativa partiet tog över förra året. Den nya stadsstyrelsen återinförde en rad rassegregationsregler (i parker och andra allmänna inrättningar) som sedan länge avskaffats. Den svarta och blandrasiga befolkningen svarade med att bojkotta de av vita ägda butikerna. Affärsmännen började förlora pengar. En del fick stänga. Kläd- och möbelbutikerna förlorade upp till 80% av försäljningen. Ett varuhus tappade 49%. Ett nytt stort affärscentrum stoppades innan grävskopan tagit det första taget, eftersom marknaden försvunnit...

(Freedom Network News, Washington)

Ollie North behöver hjälp

Oliver North gjorde en lysande militär karriär och ställde upp för den amerikanska marinkåren i tjugo år. I över fem år arbetade han i Nationella säkerhetsrådet och gjorde stora insatser i kampen mot terrorism och kommunism. Som "tack" ställdes han inför rätta i den s k Iran-Contras-affären. Hans motståndare på åklagarsidan hade obegränsade tillgångar med bl a 30 jurister och 50 utredare till sitt förfogande. Ollie stod ensam – tillsammans med sin hustru Betsy.

Amerikaner som tycker att Ollie North har gjort en betydelsefull insats för den fria världen har samlat in pengar för att täcka hans rättegångskostnader. Naturligtvis bör även medvetna svenskar kunna hjälpa till. Vänd Dig till North Defense Trust, P O Box 96577, Washington, DC 20090, USA.

BREV TILL CONTRA

Rättslösa brottsoffer

I Contra 5/89 skrev Carl G Holm en artikel "Är rättvisan rättvis?" samt nämnde ett enligt hans mening fällande utslag utan tillräcklig bevisning. Om detta fall saknar jag kännedom, men allmänt sett har ju alla på indicier grundade domar en viss osäkerhetsmarginal. Detta gäller även den för Palmemordet dömda Christer Petterson. Personligen anser jag att han blivit dömd utan tillfredsställande bevisning.

Men ett för rättvisan vida allvarigare problem är väl egentligen det faktum att offren generellt sett är helt rättslösa gentemot brottslingarna. En misshandlad med men för livet, den bedragne och den som fått sitt hem sönderslaget, tilldöms i realiteten rent formella skadestånd. Rånen ökar våldsamt, ligor vandaliserar butiker medan ägarna maktlösa ser på, tunnelbanans vagnar ser ut som rullande dass, medan polisen inte ens har befogenhet att visitera klottrarna.

De omtalade "värstingarna" får gratis nöjesresor medan skattebetalarna ska straffas om de ej via skattsedeln vill betala deras "vård" – enligt uppgift 2600 kronor per dag! "33-åringen" kräver miljonbelopp för oberättigade misstankar i Palmemordet – hur stor ersättning får den gamla kvinna som i TV gråtande berättade hur hennes hem blivit vandaliserat och hennes minnessaker stulna?

Paul Karlsson

Den kollektiva skulden

David Stavenheim skriver i Contra nr 5 om boken *Född skyldig*. Har han verkligen förstått boken? Menar han att vi ska sopa det som hände under kriget under mattan och låtsas som ingenting?

En överväldigande majoritet i Tyskland stödde Hitler. Därför vill man nu bedyra den kollektiva oskulden: "Vi visste ingen-

ting, koncentrationslägren var ingen tysk uppfinning utan en brittisk, andra har också begått folk mord.

Att bekänna sig till en kollektivskuld innebär att ta det moraliska ansvaret för det förgångna. Konrad Adenauer gjorde det genom att han 1953 började betala skadestånd till staten Israel som kompensation för det nationalsocialistiska Tysklands förbrytelser.

Sammanlagt har Västtyskland betalat över 70 miljarder mark. Medan Albert Norden, medlem av den Östtyska regeringen, hävdade att Israel inte hade rätt till skadestånd.

Född skyldig handlar om den unga generationen. Dansk TV frågade Nicklas Frank, Edda Göring, Rolf Mengele, Wolf Hess och Irmgard Borman. Alla var drabbade av kollektivskulden. Läraren Helmut Seyss-Inquart, som till den ökände nazistledaren i Holland under kriget, erbjöd sig nyligen att hjälpa stiftelsen Anne Frank. Men Seyss-Inquarts utsträckta hand togs inte emot. Varför har det blivit så?

Jag tror det beror på att föräldrarna fört sina barn bakom ljuset! De har inte berättat sanningen. Därför är även efterkrigstidens generation belastad, barnen tvingas ta ställning till sina föräldrar, morföräldrar och farföräldrar.

Om inte vi tyskar rotar i det förgångna kommer andra att göra det. Det är därför vår plikt att ta itu med det förgångna och ta ansvar för det, så att det aldrig upprepas igen. Jag vill avsluta med att citera förbunds-presidenten Richard von Weizsäcker tal den 7 maj 1985:

"Om vi vill nå försoning med andra människor, måste vi minnas och ta vårt moraliska ansvar. Bara om vi klargör vårt förhållande till dem och drar lärdom av de mörka åren, kan vi befria oss från Hitlerbarbariets arv. Politik är inte något oundvikligt öde. Det skapas av människor och kan förändras av människor".

Eftersom jag känner samhörighet med Tyskland, så måste och vill jag bekänna mig till den kollektiva skulden.

Dietmar Kröhnert

Frihetslängtan i Ukraina

Situationen i Ukraina kan bli långt farligare för sovjetstaten än nationalismen i de baltiska staterna. Ukraina – och Vitryssland – är nämligen redan medlemmar i FN, en organisation som består av självständiga och oavhängiga stater. Nyligen bildades också här en folkfront med krav, som övergår det de förstockade kommunisterna i Ukraina kan ställa upp på.

Ukraina är av ungefär samma storlek som Frankrike och har en befolkning på 50 miljoner, varav 74 procent är ukrainare. Landet var en självständig stat under en kort tid efter Första världskriget. Under Andra världskriget gick patrioter ut och kämpade både mot tyska ockupanter och Röda armén. En självständig stat blev proklamerad och en ukrainsk regering upprättades. Kampen om Ukraina varade i flera år efter Andra världskriget.

Längtan efter frihet och önskan om nationell självständighet har inte krossats, trots årtal av sovjetisk ockupation och förtryck. Tövädret har nu också kommit till Ukraina. Än så länge vaktas de officiella flaggstängerna av milisen, för att förhindra att den gamla nationsflaggan återigen ska vaja på Kievs gator. Men utvecklingen låter sig inte stoppas. De röda och vita tsarernas imperium går mot sin upplösning, och Ukraina kommer nog att tillsammans med Estland, Lettland och Litauen inta sin rättmätiga plats bland världens fria och oavhängiga stater.

Nils Tore Gjerde

Electronics

Importkataloger

i färg fr företaget i Hongkong m fl länder. 452-700 sidor. Olika artiklar. Pris: videoband 9.90/st, videokamera JVC 2 000:-/st, oinspelade kassetband 2:-/st

Tei 040-94 33 42

Av Carl G Holm

Bilen och luften

Det finns all anledning att uppmärksamma de miljöproblem som bilismen orsakar. Men det gäller att sätta dem i rätt perspektiv. De luftföroreningar som kommer in i Sverige från industrier i t ex England och Polen, orsakar betydligt större miljöproblem än bilismen.

Bilen förorenar genom sina avgaser. Avgaserna innehåller först och främst den för människan ofarliga gasen koldioxid, CO_2 , som påstås ha en skadlig "drivhuseffekt", genom att gasen stiger upp i atmosfären. Vidare innehåller avgaserna de giftiga gaserna kolmonoxid, CO, och kväveoxider, NO_x , kolväten, vattenånga och tillsatssämnen - t ex bly.

Med blyfri bensin, som används i alla moderna bilar, kommer blyutsläppen att successivt försvinna. Men redan när alla bilar gick på blyad bensin svarade jägarnas användning av blyhagel för betydligt större blyutsläpp i naturen än bilarna (blyhaglet har dessutom den egenskapen att det ackumuleras i näringskedjan genom att sjöfågel älskar att plocka i sig blyhaglet i strandkanten).

Koldioxiden och drivhuseffekten

Ren luft innehåller ungefär 0,03% koldioxid. Men koldioxiden är i sig tyngre än luften, vilket gör att den sjunker nedåt. Ju högre upp i atmosfären vi

kommer, desto lägre är koncentrationen av CO_2 . På 4 000 meters höjd är koldioxidhalten bara hälften så hög som vid havsytan.

Drivhuseffekten innebär att koldioxiden bidrar till att stänga in solstrålarnas värmeenergi. Genom detta kan jordens genomsnittstemperatur höjas, vilket skulle kunna leda till våldsamma klimatförändringar.

Sverige skulle visserligen tjäna på förändringen genom att vårt land kanske fick Medelhavsklimat. Men ökarna skulle kunna breda ut sig ytterligare och inlandsisen på Grönland och Antarktis skulle kunna smälta, vilket skulle höja havsytan med upp till femtio meter, något som i sin tur skulle dränka flertalet av jordens storstäder -

många ligger ju alldeles vid havet.

Men. Vi lever egentligen i en kort mellanistid. Det normala förhållandet på jorden har under de senaste årmiljonerna varit istider. En isperiod har varat omkring 100 000 år, medan mellanistiderna har varat något eller några tiotusental år. Det var ungefär 10 000 år sedan inlandsisen drog sig tillbaka från Sverige. Skulle rentav ett mänskligt bidrag till höjda temperaturer kunna uppskjuta nästa istid...

Forskarna har konstaterat ökade koldioxidhalter i luften under de senaste hundra åren - under den tid då människans förbränning av fossila bränslen ökat kraftigt. Tidvis har ökningen varit snabb. Mätningar

gjorda på Hawaii mellan 1960 och 1985 visar på en gradvis uppgång från 0,032% till 0,034%. Studier av mångtusentåriga borrhärdor i isen på Grönland visar att nivån på 1700-talet låg kring 0,028%. Men dagens värden är inte på något sätt är extrema, långt tillbaka i tiden har andra höga värden kunnat uppmätas. Det har genom seklerna skett naturliga svängningar upp och ner.

Ännu inte lika varmt som för femtio år sedan...

Om vi sedan går över till att granska temperatursvängningarna så var 1987 ett av de varmaste åren som uppmätts på jorden. Medeltemperaturen låg 0,6 grader över temperaturen

Bilen tillför samhället enorma värden i form av smidiga kommunikationer.

En sädesåker på en kvadratmeter förbrukar 150 kg koldioxid per dygn. Bara på norra halvklotet förbrukar växterna 70 miljarder ton koldioxid. Ökar koldioxidhalten påskyndas växtligheten.

för 100 år sedan. Men det är i detta sammanhang väsentligt att notera att det inte har varit fråga om någon kontinuerlig uppgång, utan svängningar upp och ner. Större delen av ökningen skedde faktiskt före 1940, men då började temperaturen sjunka. En nedgång som pågick i 25 år innan ett bottenläge nåddes kring 1960. Nu är vi tillbaka vid ungefär samma nivå som 1940...

De här uppgifterna avser genomsnittliga värden för observationspunkter spridda över jorden. Nöjer vi oss med att granska situationen i Skandinavien – och särskilt de norra delarna – har vi ännu över en grad kvar innan vi når tillbaka till den höga temperaturnivån från straxt före 1940.

Det finns alltså goda skäl att ifrågasätta hur allvarligt hotet om drivhuseffekten är. Vetenskapen har ingen enad ståndpunkt. Däremot tycks uppfattningen vara enig om att det finns en rad andra gaser, vid sidan av koldioxid, som kan ha effekter som är upp till tusen gånger så stora när det gäller drivhusverkan. Bland andra ämnen som anses ha stor påverkan på klimatet finns freoner (ett förbud är på gång), men också metan, som skulle spridas i stora mängder om vi som samliga vill överge till metanol som bilbränsle...

Angrepp mot bilismen

Det nyvaknade intresset för koldioxidutsläppen passar ty-

vär alltför väl in i ett mönster där det gäller att systematiskt finna angreppspunkter mot modern teknik och mot bilismen. Miljödiskussionen på bilsidan började med resonemang om svavelhalten i bensen.

Genom svavelfattig bensen och svavelfattig olja har svavel-dioxidutsläppen minskat drastiskt (till Sverige förs dock en hel del svavel-dioxid in från England, där man inte infört samma restriktioner i förbränningsanläggningar, som sedan länge gjorts i Sverige).

Nästa steg var blyet i bensen. Blyet är en tillsats som används för att höja oktantalet. Bly i avgaserna kan samlas i människans blod, och blyet togs därför bort. Därefter inriktades intresset på kolmonoxid, kolväten och kväveoxider. Genom katalysator-tekniken har också dessa avgaser försvunnit.

Utsläppen är så låga att de inte kan mätas från en bil som kör med konstant hastighet (däremot är utsläppen från bilar med kalla motorer och katalysatorer, samt från bilar som accelererar, väl mätbara).

I Stockholm och andra stora städer är det t o m så att avgaserna som kommer ur den katalysatorrenade bilens avgasrör är renare än den stadsluft som suges in i bilmotorn! I och med dessa åtgärder finns det i katalysatorutrustade bilar knappt några mätbara mängder av de artificiella gaserna.

Att sänka fartgränsen på vissa motorvägar är därför ett stort slag i luften. Det är bara på de ej katalysatorutrustade bilarna som det går att mäta någon skillnad i utsläppen på grund av denna restriktion, som ökar transporttiden med 22%. Bara genom att vägverket inte anser

Avgaserna från en katalysatorutrustad bensinmotor är ofta renare än den stadsluft som suges in i bilmotorn.

sig ha råd att byta riktning på den tredje mittenfilen i anslutning till trafikströmmen vid ett vägarbete i Södertälje skapas bilköer och ryckig trafik som sprider ut betydligt mer föroreningar än de som sparas in genom den sänkta hastigheten.

Bilens fiender riktar istället in sig på en gas som ingår som en del i vanlig luft: Koldioxid.

Människan producerar själv koldioxid!

Kom då ihåg att människan kontinuerligt producerar koldioxid genom att andas! Varje utandning tillför atmosfären 50 mg koldioxid. Gröna växter gör motsatsen, de "andas in" koldioxid och andas ut syre. Och här kan vi göra intressanta jämförelser. En sädesåker på 1 m² förbrukar 1,5 g koldioxid i timmen. Om vi räknar med tio timmars dygnsaktivitet från växterna betyder det att en hektar säd förbrukar 150 kg koldioxid per dygn.

John Maddox heter en författare som beräknat att bara på det norra halvklotet förbrukar växterna varje år 70 miljarder ton koldioxid. Och ökar temperaturen och koldioxidhalten påskyndas växtligheten. Normalhalten CO₂ på 0,03% kan experimentellt ökas och då visar det sig att växtligheten utvecklas optimalt vid en halt på 0,27%, alltså nästan tio gånger den normala i luft.

En annan viktig punkt är att koldioxid är vattenlösligt. Världshaven fungerar som en jättelik reservoar för koldioxid. 90% av koldioxidutsläppen försvinner ner i världshaven.

Det övriga innehållet i bilavgaser kan påverkas av hur "rik" blandning som används i cylindern. Ju större överskott på bensen, desto större mängd CO släpps ut. Är blandningen 0,8 delar luft på en del bränsle blir CO-utsläppen tre gånger så stora som vid blandningen 1:1.

Inställningen av motorn är därför en nyckel för att minska luftföroreningarna. Och experiment görs med så kallade "lean-burn"-motorer, där bränsleblandningen gör förbränningsprocessen mer fullständig. Dessa motorer

kommer dock inte ner i den katalysatorrenade motorns utsläppsnivåer.

Försurningens problem

Kväveoxiderna, NO_x, anses påverka försurningen i naturen. Dock inte i lika hög grad som svaveldioxiden. Försurningen kan påverka våra sjöar och skogar. Mellansvenska sjöar är redan naturligt ganska sura. De innehåller en stor mängd näring från förruttnade växtdeklar osv.

En konstgjord försurning skulle kunna försämra läget. De näringsfattiga fjällsjöarna har däremot knappast några problem med försurning. Men biltrafiken är bara ansvarig för en del av utsläppen av kväveoxider (en andel som dessutom minskar när allt fler bilar får katalysator). NO_x bildas av kväve och syre, som tillsammans utgör 99% av vanlig luft.

Ett sätt att bilda kväveoxider är genom elektriska utladdningar i luften. Det bevisades experimentellt redan 1917. Senare

har man gett sig i kast med att mäta storleken på urladdningarna. Det har då vid studier i USA visat sig att en timmes våldsamt åskväder bidrar med lika mycket NO_x som samtliga bilar i Kalifornien under ett år (men i Kalifornien är nästan alla bilar utrustade med katalysator, eftersom bestämmelserna har varit i kraft längre där än på någon annan plats).

För mycket eller för lite ozon?

Det finns dock andra problem på avgassidan i Kalifornien. Smogen är visserligen inte så allvarlig som för tio eller tjugo år sedan. Men fortfarande ligger diset tätt över Los Angeles stora delar av året. Förklaringen till det är en annan "ren naturprodukt", ozon. Ozon, O₃, skiljer sig från vanligt syre (O₂) genom att varje molekyl har tre istället för två syreatomer.

Ozonöverskottet i Los Angeles bidrar till smogen, medan det finns stor oro för det s k

ozonhållet över Antarktis. Både för mycket och för litet ozon ger alltså anledning till oro. Kan det vara riktigt? Ja. Här har vi betydande risker. Ozon på låg höjd över Los Angeles skapar hälsovådliga luftföroreningar, medan ozonbrist på hög höjd (10-20 km) öppnar jorden för skadlig ultraviolett strålning.

Varje år uppstår ett hål i ozonlagret över Antarktis, och under senare tid har detta "överlevt" (om än minskat i omfattning) hela året. Skulle hålet växa och sprida sig till bebodda trakter kunde det hota människans överlevnad. Men forskarna pekar på att ozonhalten sedan lång tid varierat naturligt. Och att de mätningar som gjorts på norra halvklotet inte visat några tecken på att det skulle uppstå ett liknande hål över Nordpolen.

Självklart finns det dock anledning att göra ytterligare studier på detta område för att klara ut vad som förorsakar förändringarna i ozonhalten. Helt

klart är det dock att det inte är biltrafiken. Den bidrar till ökade ozonmängder, medan andra tekniska processer, inte minst freon, kan medverka till en minskning av ozonhalten.

Bilar och modern teknik

Snabba transporter är en förutsättning för ett industrisamhälle och rimlig levnadsstandard för andra än ett litet skäkt i samhällstoppen. Bilen har under de senaste hundra åren utvecklats till det mest effektiva transportmedlet, ett hjälpmedel som tillfört samhället enorma värden i form av smidiga kommunikationer.

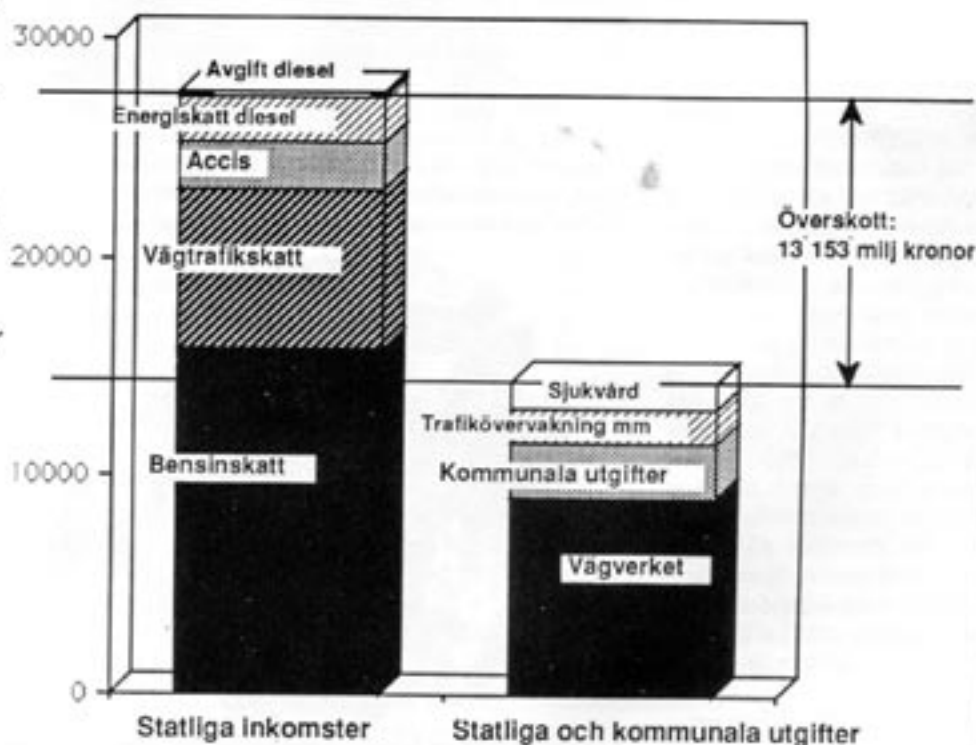
Det finns all anledning att uppmärksamma de miljöproblem som bilen förorsakar. Men vi måste också sätta dem i rätt perspektiv. Rening av industrin i Polen gör t ex mångdubbelt mer i bättre miljö i Sverige för varje satsad krona, jämfört med vad ytterligare ingripanden mot bilen gör. □

Den överbeskattade bilismen

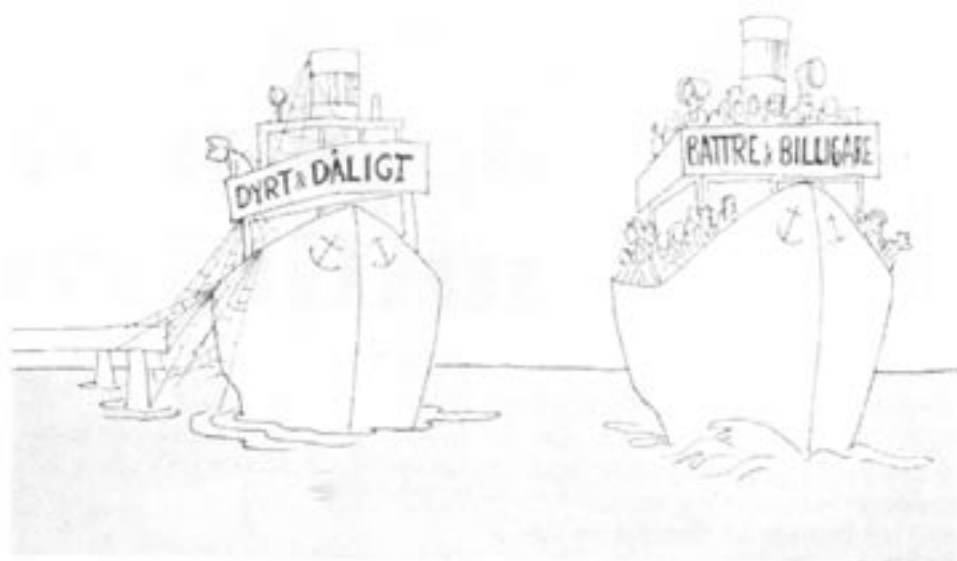
Det har på senare tid framlagts en rad förslag på ökad beskattning av bilismen. Det handlar om avgifter för vägunderhåll, "miljöavgifter", moms på bensinen, osv. Som vanligt är det omsorgen om statskassan – och inte om miljön, vilket man ibland försöker påskina – som i realiteten ligger bakom förslagen.

Men bilismen är redan idag är kraftigt överbeskattad. Av de 27 566 miljoner kronor som bilisterna tvingas betala till staten, är det endast 14 402 miljoner – strax över hälften – som går tillbaka till bilismen i form av vägunderhåll etc.

Statens överskott är inte mindre än 13 153 miljarder – och då är ändå inte moms, för bilar, bilutrustning och reparationer, medräknad.

SPRIDD KAPITAL- BILDNING GER KUNDEN ALLTID RÄTT

För att kunna driva ett företag behövs kapital. Att bygga en fabrik eller att köpa maskiner kostar pengar. Pengar som måste betalas långt innan företaget kan sälja några varor från den nya fabriken eller maskinen. Företag måste också ha ekonomiska reserver för att klara sig över försäljningssvackor och tillfälliga problem. Och anställda måste få lön innan varorna sålts.

Pengar som satsas i företaget kan inte tas ut på samma sätt som pengar på banken. De är låsta i företaget. Och vinsten varierar. Det beror på att vinsten är det som blir kvar sedan alla andra med intressen i företaget fått sitt. De anställda får lön, staten får skatt, leverantörerna får betalt för sina fakturor

och långgivarna får ränta och amortering. Det som blir kvar, om det blir något, tillfaller ägarna.

Anställda, leverantörer och långgivare får fasta ersättningar för sina tjänster. Så länge företaget överlever tar de inga risker. Ägarna däremot får en varierande ersättning år från år och kan även råka ut för att förlora delar av eller hela sitt insatta kapital, om företaget går illa. För att någon ska vara villig att satsa sina pengar i företag, krävs möjlighet till en vinst.

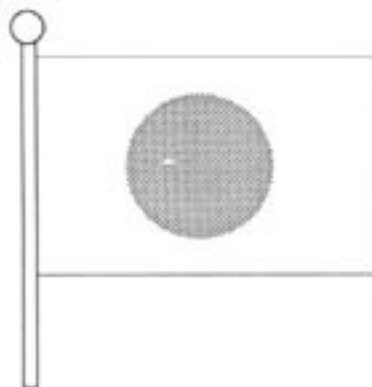
Det behövs mycket kapital i näringslivet. För att vi ska få ett effektivt näringsliv — som klarar av en hög produktion och en hög levnadsstandard — måste kapitalet styras till de företag som ger bäst avkast-

ning.

Den nödvändiga kapitalbildningen kan ske i enskild eller kollektiv regi. Kollektiv kapitalbildning medför antingen en förstärkning av makten till staten, samhällets starkaste makt-havare eller att fackliga organisationer även får ägarintressen att bevaka. Makten koncentreras om kapitalet kollektiviseras.

Spridning av ägandet i många enskilda småposter är däremot en garanti för att företagen arbetar i konkurrens med varandra. Det är sin tur förutsättningen för att kunderna ska ha det avgörande inflytandet. Att själva kunna välja vilket företag de vill anlita.

Denna annons är bekostad av företagsledare för den fria företagsamheten.

Av Björn Arrhén

Japan, den nya militärmakten

I december 1941 inleddes Andra världskrigets mest skicksediga militära operation då japanska hangarbaserade flygstridskrafter (de beryktade Zero-attackplanen) anföll och förintade den amerikanska Stillaohavsflottan i Pearl Harbor på Hawaii.

Katastrofen ledde till att Japan under några år helt kontrollerade stora delar av Stillahavsområdet – till lands, sjöss och i luften.

Genom en enorm kraftansträngning lyckades USA snabbt bygga upp sin krigsmakt och ta upp kampen mot Japan, som erövrat de stora östasiatiska öarna och drivit bort amerikanerna från Filippinerna. Japanska stridsvagnar rullade på ockuperat område från Burma till Saipan.

Det tog flera år innan Japan till slut blev

nedkämpat. Atombombningen av Hiroshima och Nagasaki fullbordade nederlaget med total seger för USA och de allierade.

Ockuperades av USA

Det sönderslagna och utmattade landet ockuperades av USA. I Washington utarbetades en ny "demokratisk" författning för det japanska folket. Enligt segermakten skulle Japan aldrig mer uppstå som en asiatisk stormakt.

Fredsvillkoren blev hårda och skoningslösa. Landet förbjöds att hålla en värnpliktsarmé. Endast en värvad sk "självförsvarsstyrka" på 246 000 man tilläts. Alla slag av atomvapen, raketer, robotar, ubåtar, hangarfartyg, tungt artilleriflyg och

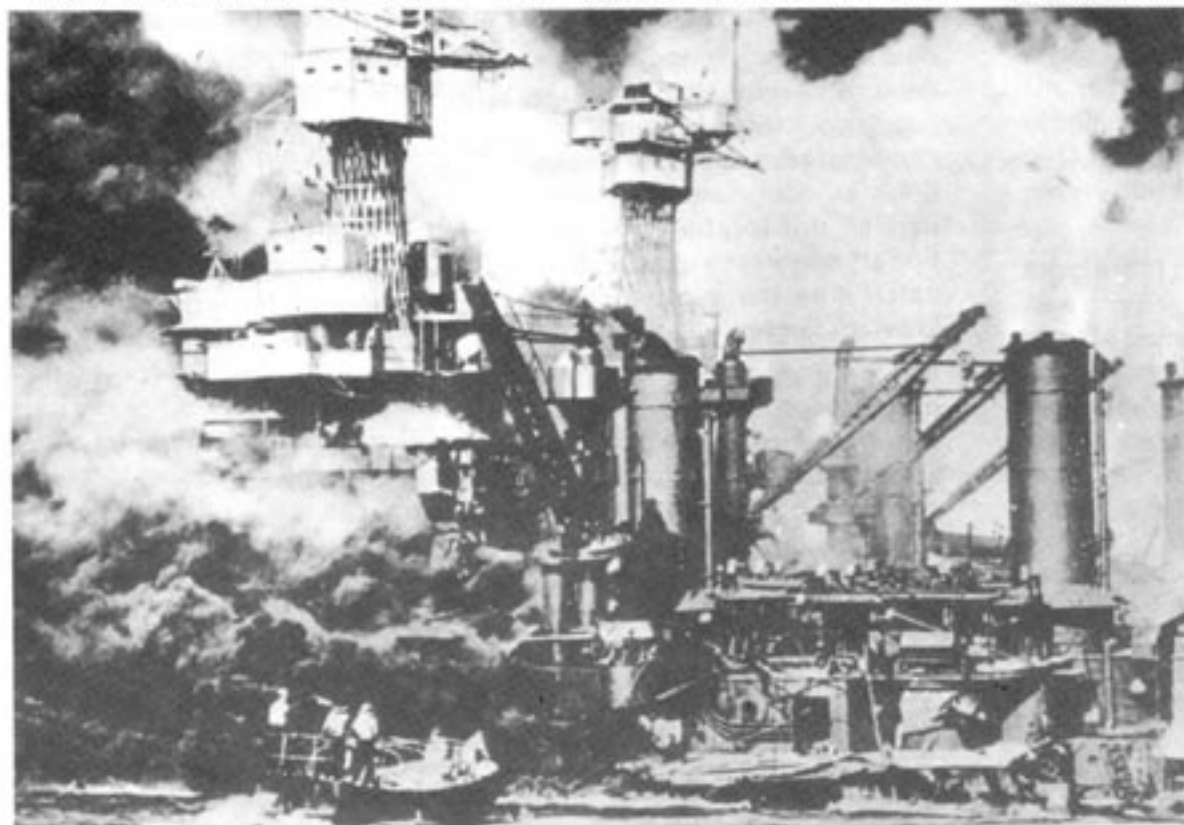
bombplan förbjöds.

USA upprättade militära baser i landet och på japanska öar. Faran för ett provocerat atombombsanfall från Sovjetunionen fick USA att åta sig Japans försvar genom ett sk "atomparaply".

I den nya författningen stod inskrivet: "Krig som medel i lösandet av internationella tvister är för Japans del en omöjlighet. Landet kommer aldrig att börja ett anfallskrig mot andra stater eller delta i några krigshandlingar som allierad makt."

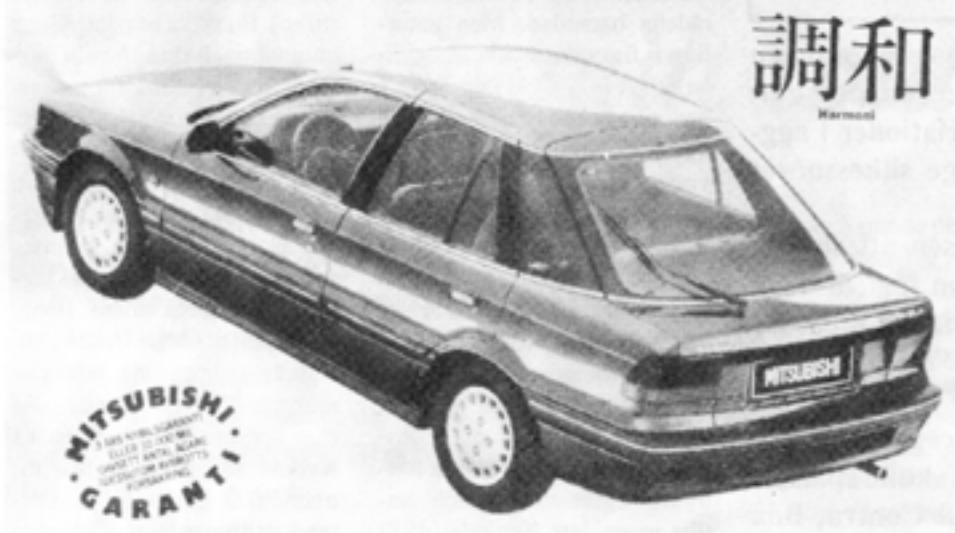
Intensivt återuppbyggnadsarbete

Japan hämtade sig snart från nederlaget. Efter ett intensivt återuppbyggnadsarbete och med amerikansk ekonomisk hjälp följ-

Söndag morgon den 7 december 1941 anföll och förintade Japan den amerikanska Stillaohavsflottan i Pearl Harbor.

MITSUBISHI

Bakom Japans tekniskt sofistikerade vapensystem ligger kända japanska storföretag som Mitsubishi, Kawasaki, Toshiba och Honda.

de en koncentrerad satsning på industrin, en utveckling som lade grunden till landets enorma framgång inom alla industrigränar.

Ekonomi blev allt starkare. Det slagna och krigshärjade Japan skulle överflygla inte bara USA utan också de europeiska industrinationerna som ännu inte hämtat sig från krigsåren. Det "kalla kriget" tvingade de allierade att fortsätta den militära uppbyggnaden. Koreakriget närmade sig. Någon världsfred var inte i sikte.

I det avrustade Japan tog man tillfället i akt genom investeringar i nya industrier. Kostnaderna för "självförsvarsstyrkan" uppgick endast till 0,5 procent av bruttonationalinkomsten mot USAs 9 procent.

Formellt fanns det ingen armé i Japan. Krigsmakten bestod av lätt beväpnade förband. Flygvapnet och marinen av spaningsplan och mindre örlogsfartyg för kustbevakning. Någon krigsindustri fanns inte. USA stod för anskaffningen av krigsmateriel.

Mellan åren 1950 och 1970 ökade krigsriskerna i världen. Koreakriget, påbudet av FN, leddes av USA, som också stod för kostnaderna. Vietnamkriget blev en militär katastrof för Amerika, som först med president Reagan återtog sin plats som militär stormakt.

Samtidigt med den amerikanska upp-

rustningen försämrades landets ekonomi genom stora underskott i handelsbalansen med Europas industristater, men framförallt med Japan, vars handelsöverskott mot USA ökade för varje år.

Japansk rustning

I mitten på 1970-talet ändrade USA sin politik och inställning till Japan, som nu betraktades som vänskaplig och allierad nation.

Tiden var inne att låta ett av världens rikaste länder själv stå för sitt försvar. Förhandlingar togs upp med Tokyo, som inte var ovilligt. Visst kunde Japan klara av en militär uppbyggnad av krigsmakten. Men det fanns fortfarande en stöttesten, fredsfördraget som förbjöd allmän värnplikt, rustningsfabriker för tillverkning av krigsmateriel, stridsflyg, örlogsfartyg etc.

Nya förhandlingar med USA resulterade i att Japan fick fria händer att snabbt inleda rustningarna, en åtgärd som stred emot författningen och grundlagen. Trots motstånd från oppositionen var majoriteten av japanska folket för en förstärkning av försvaret. Storindustrin visade öppet sin tillfredsställelse över utvecklingen.

"Försvarsministeriet" (tidigare "försvarsförvaltningen") blev den nya myndighet som tog hand om uppbyggnaden.

Beställningarna av krigsmateriel gick

till några få industrier – Mitsubishi, Kawasaki, Ishikawajima-Harima, Toshiba och Honda, alla världsberömda för civil produktion av bilar, bussar, motorcyklar, motorer, kameror, radio- och TV-apparater, klockor mm.

Några av dessa industrier var berömda för tillverkning av avancerad elektronik inom radar- och datatekniken (sofistikerade vapensystem).

Tekniskt samarbete

Långt innan det nya avtalet hade USA inlett ett intimt samarbete med dessa industrier, vars teknik var helt överlägsen den amerikanska.

Framförallt behövde Pentagon elektronisk utrustning till flygvapnets stridsflygplan och elektroniska styrsystem för kryssningsrobotar. Transaktionerna stred öppet mot förbudet för japansk export av krigsmateriel, ett förbud som fortfarande gäller.

USA skaffade sig monopol på japansk elektronik och ålade exportförbud till andra stater, framförallt till Sovjetunionen och Östblocket.

1983 ingicks ett nytt avtal som tillåter Japan att exportera avancerad elektronik till NATO-alliansen.

Så länge exporten går till NATO och USA är alla nöjda, framförallt Amerika, som är beroende av japansk teknologi, bl a för rymdförsvaret "Stjärnornas krig", där Japan f ö deltar.

1988 undertecknade USA och Japan avtal om gemensam konstruktion av Japans första stridsflygplan FS-X. Planet har det amerikanska attackplanet F-16 som förebild och tillverkningen sker i Japan. Kostnaderna för forskning och utveckling beräknas till 6 miljarder kronor och den kostnaden står Japan för, som också står för elektronik och vapensystem.

Produktionen beräknas komma igång 1994 och det första flygplanet i luften 1997. Japanska flygvapnet har beställt 130 plan, samtidigt som USA får rätt att licens-tillverka lika många.

Är Japan på väg att bli en militärmakt? Mycket tyder på det. Grannländerna ser med oro på utvecklingen.

Kina och Sovjetunionen protesterar, men lär inte kunna förhindra den japanska uppbyggnaden så länge landet är i förbund med USA. □

SPARKA TRE MINISTRAR!

Alla Contraläsare vill säkerligen ge hela regeringen med Ingvar Carlsson i spetsen sparken per omgående. Men självklart finns det variationer i aggressionerna. Vissa skulle Du vilja ge silkesnöret före andra.

Vi tänkte att Du nu skulle få chansen att sparka högst tre ministrar – Ingvar Carlsson får Du dock inte ge Dig på – då skulle hela regeringen falla. De övriga ministrarna – utöver Dina tre "favoriter" får Du stå ut med fram till nästa val...

Välj ut mellan ett och tre namn ur regeringslistan och motivera varför just den eller de skulle sparkas först. Skicka in Dina synpunkter till Contra, Box 6082, 102 32 Stockholm.

Vi gör en siffersammanställning som vi kommer att presentera i Contra. Vi kommer också att publicera ett urval av de bästa motiveringarna. För att även Du som är statligt anställd skall känna Dig fri att säga vad Du tycker kommer alla motiveringar att citeras endast med angivande av författarens initialer och hemort!

Vi lottar ut fem bokpriser till dem som deltar i den här enkäten!

Till CONTRA, Box 6082, 102 32 STOCKHOLM
Jag tycker följande minister/ministrar ska få sparken:

.....

.....

.....

Därför att.....

.....

.....

.....

.....

.....

(Skriv gärna på annan papper om Du behöver mer plats eller inte vill klippa sönder Din tidning.)

Insänt av:.....

.....

Det finns faktiskt ett helt batteri ministrar i regeringen. Trots att det bara är några få som brukar märkas utåt. De är alla ansvariga för sin del av politiken. Vi har listat en del av ansvarsråderna härmedan. Men naturligtvis finns det mycket mer. Ta en titt på listan. Ge Ditt svar på vem som bör sparkas först – och inte minst viktigt, motivera Ditt svar utförligt!

En u-hjälp som går till blodsbesudlade diktaturer som slösar bort pengarna på socialistiska skrytprojekt istället för att satsa på ekonomisk utveckling genom marknadsekonomi (biståndsminister Lena Hjelm-Wallén). En kommunikationspolitik som innebär hårda hastighetsbegränsningar och hittills ingen fast förbindelse till kontinenten (kommunikationsminister Georg Andersson). En EG-politik som utesluter svenskt medlemskap (utrikeshandelsminister Anita Gradin). En försvarspolitik som innebär nedläggning av ytterligare förband och en styrka som enligt ÖB är otillräcklig (försvarsminister Roine Carlsson). En bostadspolitik med skriande bostadsbrist, samtidigt som hundratusentals människor bor billigt i för stora statssubventionerade lägenheter som de inte har råd att flytta ifrån (bostadsminister Ulf Lönnqvist). En invandringspolitik som innebär att tiotusentals flyktingar placeras i läger där de förbjuds att arbeta, samtidigt som industrin skriker efter arbetskraft (invandrarminister Maj-Lis Löf). En energipolitik som kör oss rakt in i en miljökatastrof (energi- och miljöminister Birgitta Dahl). En mediapolitik som skulle göra Mussolini stolt (kulturminister Bengt Göransson). En socialpolitik som satsar miljarder på daghem i ineffektiv kommunal regi, men sätter krokben för privata initiativ (bitr socialminister Bengt Lindqvist).

Mångåriga köer till livsviktiga operationer – istället för en snabb operation går folk sjuk-skrivna i åratals, för sjukförsäkringen går på ett annat konto (socialminister Sven Hulterström). En skola som inte klarar internationella krav (skolminister Göran Persson). En utrikespolitik som ligger nära de värsta socialistiska diktaturena (utrikesminister Sten Andersson). En jordbrukspolitik som innebär Europas högsta livsmedelspriser och Västeuropas lägsta livsmedelsstandard (jordbruksminister Mats Hellström). Världens högsta skatter (finansminister Kjell-Olof Feldt). En minister som förbjuder Svenska Kyrkan att ge bort Biblar till troende i Sovjet (bitr civilminister/kyrkomminister Margot Wallström). En industri som kommer alltmer efter när det gäller morgondagens teknologi (industriminister Ivar Nordberg). En arbetsmarknadspolitik som i en högkonjunktur kostar nästan lika mycket som under senaste lågkonjunkturen (arbetsmarknadsminister Ingela Thalén). Alltfler strejker bland offentliganställda (civil- och löne minister Bengt K. Å. Johansson). Grova förbrytare på rymmen medan polisen ägnar sig åt att administrera sig själva och jaga fartsyndare istället för bovar (justitieminister Laila Freivalds). Och sist en nybörjare som biträdande finansminister, som har många års delansvar för det som hänt i skattepolitiken (bitr. finansminister Odd Engström).

Känn Dig inte låst av allt elände som finns listat här! Du har säkert själv personligen drabbats av åtminstone några ministrars klåfingrighet. Nu har Du chansen att säga ifrån! Och kom ihåg att Du inte får ge Dig på Ingvar Carlsson, se den här enkäten som en hjälp till statsministern inför nästa ommöblering i regeringen... □

BOK-NYTT

Skånepartiet

Kommunfullmäktigevalen i Malmö 1985 resulterade i att Socialdemokraterna efter 66 år förlorade makten. Det heter i en aforism att "lite tuva ställer stor vagnslass". Den lilla "tuvan" i det här fallet var Skånepartiet, lett av Carl P Herslow. Med sina 7,2 procent av rösterna avgjorde Skånepartiet valet till de borgerligas fördel. Det paradoxala inträffade att Socialdemokraterna förlorade med nästan exakt 7,2 procent.

Den förbluffande valframgången kommenterades av dåvarande statsministern att framgången berodde på att Skånepartiet skaffat sig förankring genom ett rasistiskt och invandrarfientligt budskap. Han borde ha avkrävt svar på den fråga han med detta påstående ställt:

Om det i Malmö fanns väljarunderlag för rasism och invandrarfientlighet, måste inte detta bero på den opinion som socialdemokratin skapat under sina 66 år vid makten? För oss som råkat läsa t ex "Svarta skuggor" eller "Hakkors i hjärtat" på *Arbetets* kultursidor under juli 1981, utan att det socialdemokratiska huvudorganet tillåtit några genmälen, ger svaret sig självt. Själva definitionen av vad som är rå rasism (där antisemitism inte medräknas) har detta partiorgan förfuskat.

Sedan dess har det socialdemokratiska "fotfolket", av brist på sakliga argument, i tid och otid påstått att Carl P Herslow skulle vara nazist...

För att få klarhet i Skånepartiets framgångar har författartrion Tomas Peterson, Mikael Stigendal och Björn Fryklund kollektivt arbetat för att ge svar på, hur och varför framgången åstadkommit.

Författaren undersökte bl a den ekonomiska, sociala och politiska utvecklingen i Malmö, från 1887 till 1985.

Carl P Herslow framstår för många här i Skåne som den lille mannen som vågat utmana hela det förljugna politiska etablissemanget. Han har slagit hål – via sitt medium, närradion – på, många seglivade myter om "den svenska modellen" eller "folkhemmet". Såväl pressen som de etablerade partierna har gjort många försök att antingen tysta, eller tuga ihjäl den oönskade särlingen.

I första kapitlet får läsaren en intressant inblick i Malmös utveckling under förra seklet, och före socialdemokratin blev en maktfaktor.

I kapitel två redovisar författarna de faktorer som gynnat Skånepartiet. Det ger också en ingående karaktäristik över Carl P Herslow som politiker och affärsman.

I tredje kapitlet berörs flyktigt de olika "affärer" (jodå, sådana finns det gott om även på det lokala planet), och en del av över ett tusen telefonsamtal analyseras.

En mängd tabeller, noter och litteraturhänvisningar kompletterar boken och gör den intressant och läsvärd.

Marek Zyto

Peterson, Stigendal, Fryklund; Skånepartiet, ett folkligt missnöje i Malmö.

Resan genom helvetet

Det neutrala Lettlands medborgare den ena dagen – "ryssar" och sovjetmedborgare dagen därpå...

Detta öde drabbade balterna 1940, när Sovjetunionen "befriade" Estland, Lettland och Litauen – oavsett om de bodde i sina hemländer eller utomlands. Så länge "vänskapsfördraget", dvs Molotov-Ribbentrop-pakten från 1939, var i kraft, hade det ofrivilliga bytet av nationalitet för t ex letter bosatta i Tyskland, inga följder. Det kommu-

sorg skulle överlämnas i Turkiet till den sovjetiska beskickningen där. De välkomnades "hem" av ambassadören, som sa att "Moder Ryssland inväntar sin kära barn". Men så fort de kom "hem" blev de internerade på nytt, som "folkfiender". Leonid Nieburg dömdes till ett administrativt straff på 10 år i Sibirien, medan hans mor på

obestämd tid förevisades till Kazachstan.

Efter en sällsam odysse genom flera olika slavlager återförenades han med sin mor. Han led då av kallbrand, vilket resulterade i att ena benet måste amputeras. En tid senare måste av samma anledning även det andra benet amputeras.

Leonid Nieburg skriver i *Resan genom helvetet* om sitt eget sätt att överleva, om medfångars lidande och ond, bråd död.

Manuset "samlade damm", skriver författaren i förordet. Det var im-

populärt på den tiden att avslöja något ofördelaktigt om Sovjet-systemet. Boken blev sent omsider utgiven på engelska och 1986 översatt till svenska. Det handlar om ett skakande dokument om barbariet i Sovjet, som på intet sätt stod nazismen efter. I Nazityskland gasades människor och kropparna användes till gödsel eller tvålkokning. I det kommunistiska Sovjetryssland piskades fångarna att arbeta sig till döds. Avkastningen av arbetet var skyhögt större än vad nationalsocialisterna fick ut av sina likhögar.

Marek Zyto

Leonid Nieburg; Resan genom Helvetet. Rabén & Sjögren. ISBN 91-29-57681-4

nistiska Sovjetunionen levererade ju strategiskt viktiga råvaror som Nazityskland var i skriande behov av för krigföringen i Väst.

Men konsekvenserna blev katastrofala när Hitlertyskland började invadera Sovjetryssland den 21 juni 1941. De forna baltiska medborgarna som råkade bo i Tyskland internerades då som fullvärdiga ryssar. Åtminstone godtogs de i utbyte mot äkta, ariska tyskar, vilka i sin tur blivit internerade i det krigsdrabbade Sovjetryssland.

En bland dem som skulle användas som bytesvara var studenten Leonid Nieburg. Han var lett, men bodde med sin mor i Berlin. De ingick i en grupp som genom Röda korsets för-

Maktbalans och avskräckning

I *Maktbalans och avskräckning* ger Mats Bergquist en inblick i den internationella politiken under de senaste decennierna. Han börjar med bakgrunden, statskuppen i Ryssland och inbördeskriget samt Tysklandsfrågan, och går via gestaltningen av det kalla kriget till dagens kärnvapenstrategiska debatt, och den ofrånkomliga frågan om Sovjets avsikter.

Författaren plockar, ur en anseelig mängd litteratur, fram de viktigaste frågeställningarna och synsätten på världsläget.

George Kennans tankegångar har i hög grad influerat västvärldens förhållande till Sovjet. Denne amerikanske diplomat åtnjuter högt anseende bland politiska bedömare. Kennan lanserade "tillbakahållandets politik" (policy of containment) som bygger på föreställningen att Sovjet visserligen i princip är inställt på att expandera, men avser att i möjligaste mån använda politiska medel – uppmantran av kommunister i den fria världen, strejker, agitation etc. – för att åstadkomma en förändring av samhällsstrukturen i kommunistisk riktning. Däremot aktar de sig noga för

väpnad kamp, eftersom militära äventyr kunde innebära att man satte det redan vunna på spel. Enligt marxistisk filosofi är kommunismens slutliga seger ändå oundviklig.

Eftersom Sovjet inte har någon tanke på att anfälla oss, innebär varje åtgärd i Väst (upprustning, alliansbildning mm) att Sovjet känner sig hotat och tvingas göra motdrag. På detta sätt förklaras Pragkuppen, Koreakriget osv som endast defensiva åtgärder.

Kennans resonemang faller platt till marken med insikten att Sovjet alltid varit inriktat på militär expansion. Man erinrar sig Lenins ord: "Att Sovjetrepublikerna i längden skulle kunna existera sida vid sida med de kapitalistiska staterna är otänkbart. Slutet måste bli att den ena sidan triumferar över den andra. Och i avvaktan på detta slut måste det oundvikliga komma till en rad av de mest fruktansvärda drabbningar mellan Sovjetrepublikerna och de borgerliga staterna".

Men för kortsiktiga politiker, som ogärna åtar sig tunga och olustiga uppgifter som upprustning, innebär Kennans förklaringsmodell ett utmärkt sätt att skjuta verkligheten ifrån sig och rättfärdiga sitt hand-

lande.

Även om man har en annan syn på grundläggande spörsmål än Kennan, och en del andra auktoriteter som referens, hindrar det inte att man har stort utbyte av boken. Författaren delar med sig en stor beläsenhet på olika delar av den internationella politiken. För en nybörjare kan boken te sig tungläst, men den kan rekommenderas till den som vill fördjupa sina kunskaper i ämnet.

Joakim Förars

Mats Bergquist; *Maktbalans och avskräckning*. Norstedts. ISBN 91-1-877461-X

Raoul Wallenberg, igår, idag

I den långa raden av böcker om Raoul Wallenberg finns en bok skriven av Andres Küng: *Raoul Wallenberg, igår, idag* (Timbro).

Boken kommer förstås inte med några nyheter i fallet Raoul Wallenberg, men den ger en lättläst och kortfattad information. Den börjar med några rader om Wallenbergs uppväxt, och går snart över till hur han fick sitt livs stora uppdrag.

Sedan beskrivs tiden i Budapest från juli 1944 till januari 1945. Resten handlar om alla efterforskningar, hopp och besvikelser.

I boken finns många citat från tidigare skrivna böcker om Raoul Wallenberg, vilket författaren själv anger i slutet av boken, där han också ger lästips till dem som vill läsa mer om Wallenberg och händelserna kring honom.

Det mest intressanta i boken är beskrivningen av svenska reaktioner 1945 och det sorgliga slappheten av från den svenska regeringens sida. Var det naivitet eller rädsla? I vilket fall var det ett fruktansvärt svek mot Raoul Wallenberg, som säkert väntade annat av sina landsmän, där han satt i fångenskap.

Tänk om man redan i början, då chansen att rädda honom var som störst, varit lika aktiv i försöken att rädda honom, som man senare blev. Använd gärna boken som kurslitteratur, skolbok. Den är på endast 135 sidor och informerar om det väsentliga. Raoul Wallenberg är en del av historien.

K Toth

Andres Küng; *Raoul Wallenberg, igår, idag*. Timbro

CONTRA 1 1990

Till kommande nummer ska vi titta på den svenska rätts-säkerheten. Vi ska också berätta om den katastrofalt dåliga sovjetiska ekonomin – den främsta förklaringen till Gorbajtjovs reformiver. Vidare ska vi berätta om hur ineffektiv just Din kommun är, och om strålbehandling av livsmedel.

...kommer i december